Ч. 91 (14.634). Львів, неділя 25. квітня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
" Банку Чеських Легіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 "
Піврічно . . . . 30.00 "
Річно . . . . . 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Бельґія дістала ґарантії без зобовязань.

Нині в полудне піднише міністр закордонних справ Бельґії з амбасадором Франції та Англії у Брюселі заяву про нове міжнародне становище Бельґії. Зміст заяви такий: Британський і французький уряд приняли до відома запевнення, що бельґійська політика буде полягати на повній незалежности і що Бельґія ужиє всіх засобів, щоб оборонити цілість своєї території.

Тому оба згадані уряди рішили: 1) звільнити Бельґію з тимчасових льокарненських зобовязань, що їх піднялися три держави після того, як Німеччина зломила льокарненський пакт; 2) ще раз запевнити Бельґію, що поможуть їй на випадок неспровокованої напасти. Обі великі держави приймають до відома, що Бельґія дальше шануватиме зобовязання, які випливають з пакту Ліґи Націй.

Ту заяву преса дістала ще нині, щоб оголосити її завтра, перед приїздом Ідена.

ТАЙНІ ПОСТАНОВИ.

Деяких постанов спільної заяви не сформулують на письмі, а саме: Бельґія зобовязується негайно повідомити Париж і Льондон, коли би понад її територією намагалися перелетіти якісь ворожі повітряні сили. Дальше не буде згадки про розмови представників генеральних штабів Бельґії, Англії та Франції. Це й не потрібне, бо підчас дотеперішніх штабових нарад вже устійнено плян співділання трьох армій на випадок нападу на Бельґію — тепер вистарчить порозуміння між військовими, морськими та летунськими атташе у трьох столицях.

Ґарантії проти неспровокованої напасти між Францією та Великою Британією залишаються без змін.

ІДЕН У БРЮСЕЛІ.

Завтра, 25. ц. м. пополудні виїде британський міністр закордоних справ Іден на 2 дні до Брюселі, щоби переговорити з королем Леопольдом III., премієром Ван Зеляндом і міністром Спаком. Темою розмов буде становище Бельґії в Европі на основі її нового міжнародного статуту.

Червоні уживають боєвих ґазів.

Недавно подали ми зміст британської ноти до валенсійського уряду у справі хемічних засобів боротьби. Навязуючи до тої ноти, ген. Кейпо де Ляно заявив:

Стверджено кілька випадків, коли червоні війська уживали боєвих ґазів.

Національні війська не хотіли братися до того засобу боротьби, але будуть мусіти якслід на це зареаґувати.

БОЇ В КРАЇНІ БАСКІВ.

Генерал Кейпо де Ляно заповів, що національні війська небавом займуть Льорію. Комунікат національного командування згадує, що національні війська йдуть вперед на баскійському фронті і заняли важні становища коло Мемаль. Комунікат ради оборони країни басків подає, що баскійські війська відбили кілька ворожих наступів під Ельґетою. На інших відтинках лише сильна артилерійська перестрілка. На фронті Аляви національні літаки збомбардували кілька сіл. Подібного змісту комунікат ради оборони Мадриду.

ІНШІ ФРОНТИ.

Рада оборони Мадриду повідомляє: Під **Теруелем** червоні укріплюють здобуті вчора становища; під **Кордовою** відбито два ворожі наступи; коло **Альмерії** червоні заняли копальню в Мохарі. Під **Мадридом** спокійно, лише національна артилерія обстрілювала місто; 21 осіб згинуло, 72 ранено

ГЕН. ФРАНКО НЕ ХОЧЕ ПЕРЕГОВОРІВ.

Ген. Франко заявив у інтервю кореспондентові часопису „Дейлі Мейль", що він не піде на ніякі переговори ні компроміси, бо він допускає лише одно можливе закінчення війни: перемогу.

ГОЛОД У БІЛЬБАО.

Вчора перший раз у Більбао забракло хліба. Нині лише шпиталі і військо дістали хліб.

—o—

Нафта і державна незалежність.

Відень, 22. квітня 1937.

Нині, коли світова боротьба за нафту стала актуальним гаслом, варт пригадати, яке наше місце в тій боротьбі. Бо хто має нафту, той має і силу, бо має чим увести в рух воєнні кораблі, танки, моторизовану артилерію, довіз людей та матеріялу на фронт, тощо. Отже не диво, що від кількадесяти літ усі знані нафтові поля є у твердих руках володарів теперішнього світа. Американці, за ними англійці, голяндці та французи опановують, за виняткою совітських, усі найкращі і найбільші поля або бодай контролюють їх своїми великими концернами, як американська Стандард (Вакуум), англійсько-голяндська Шель, англійська Англьо Іранян Компані, ріжні французькі фірми, як нпр. у нас в Галичині „Малопольска". А коли, як ось зараз по війні в Мезопотамії, або тому два-три роки на бахрейнських островах та близької їм Арабії, ґеольоги відкривають нову нафту, то зараз починається дипльоматична чи господарсько-політична війна за неї. Але в суті речі ведуть таку війну головно згадані ґрупи, бо тільки у них відповідна сила гроша та міжнародного впливу. Таким чином ті концерни чи чотири держави за ними, були і є посідачами, а решта світу — крім Совітів — не має нічого або розмірно тільки невеличку пайку нафтових багатств.

Тому не диво, що нам, бездержавним, припадає в тій боротьбі за нафту тільки пасивна роля. Це тим сумніше, що ми маємо на наших землях нафту. Не тільки ту, яку копають коло Борислава та Биткова, а яка крім кількох нечисленних „брутопроцентів" є в неукраїнських руках, здебільша навіть закордонних капіталістів. Не кажемо про обширні нафтові поля в Ґрізному на північному Кавказі, що є в руках большевиків. Нафта знаходиться під землею самої корінної України, на території У.С.Р.Р., її сліди нпр. у східно-півн. частинах у звязку з наявною там мінеральною сіллю. Та і на полудні повинна бути нафта, бо маємо її так сказати просто перед дверима: у районі Керч-Тамань Кримського півострову та на Кубанщині

коло Майкопу. Подібна геольогічна будова землі та наявність т. зв. грязових вульканів з часовими вибухами нафтових газів трапляється теж у сусідніх совітсько-українських околицях. Чому-ж не шукати систематично за нафтою на нашій землі?

Що давня Росія не мала інтересу шукати за новою нафтою на Україні, річ ясна. У Кавказі було того добра подостатком та при впливі лідерів Нобелівського концерну на царський уряд неймовірно було припускати, що вони дозволялиб на якусь конкуренцію з їх інтересами, себто з монополем продажі нафти на українських землях. А за часів самостійної української держави наші уряди мали інші, ближчі клопоти, як розшуки, ще й дотого дуже коштовні та ризиковні за власною нафтою. Совіти шукали та шукають за нафтою. Навіть дуже систематично і на широку скалю. Тільки, що сотки їх геольогічних експедицій пішли до середньої Азії, до Поволжа, на Урал, на Сибір, аж до Камчатки та на підбігунову північ, але на Україну пішло ледве кілька геольогів. Тимто кажуть, що вигляди на Україні значно гірші як в інших частинах совітської держави.

Щойно кілька місяців тому „Главнефт" себто головне управління нафтового промислу Совітів, оголосив нову програму дослідних верчень, де крім околиць Вятки та Оренбургу записана теж одна українська місцевість як станиця розкопів. Це містечко Ромни, 250 км. на схід від Києва. Програма каже, що мають там заложити 4 шахти по 80 до 1.200 метрів глибини. Крім того мають вести слідчі геольогічні роботи в ширшій околиці Ромнів, в округах Івничанськ і Поздників. Ромни вибрано тому як точку перших систематичних робіт, бо там уже перед війною знайшли сіль та сліди нафтового газу. А геольогічна формація подібна до тої в нафтових полях Урало-ембенського району на сході Каспія. Геольогічна служба Совітської України в роках 1930 до 1936 перевела підготовчі геофізичні, почасти й геольогічні роботи. Особливо геольоги Сельський, Антонів, Попів та Лисенко висловили своє переконання, що т. зв. північно-українська мульда імовірно нафтодайна. Щойно сверли покажуть, чи дійсно є нафта на Совітській Україні.

Ані близька кримська чи кубанська нафта, продукція якої і так не дуже то велика, ані нафта з Кавказу не дійде безпосередньо до України.

Нафтопровід, що будується від Грізного та Майкопу через Армавір до Дніпропетровська, отже до серця українського промислового району, не скоро буде закінчений. Можна сумніватися, чи взагалі проведуть його далі, як до Ростова над Доном, та чи взагалі буде сягати колись до границь У. С. Р. Р. Через те всі 80.000 трактори українського рільництва, четвертина тракторського парку цілого Союзу, всі великі промислові осередки в Донбасі та на Харківщині, все пароплавство на Дніпрі і пристані північного Чорного Моря із своїми величезними потребами нафти залежні зовсім від довозу з Кавказу. Нафту довозять головно танковими пароплавами від Новоросійська (тільки по малій частині від Туапсе чи Батуму, бо звідти йде експорт нафти за кордон) до Одеси або залізницею від волжських пристаней. Бо через Каспійське озеро та Волгу, отже буквально лишаючи Україну по лівому боці, йде головна дорога кавказької та середноазійської нафти до центрів корінної Совітщини.

Таким чином можна в кожній хвилині Україну відмежувати від нафтового довозу. Ще більше: нема на Україні ніодної установи для переробу нафти. Після другої пятилітки для совітського нафтового промислу передбачали дві більші рафінерії та „крекінг" по 250.000 тон річно — одну в Одесі, другу в Херсоні. Перша мала вже 1936 р. зачати свою роботу, але досі не чути нічого навіть про початок будівельних робіт. Так само не дали змоги фабрикам на Україні перейти у своюму нафтовому господарстві на інші матеріяли, як на паливо з вугілля або алькоголю, як то на велику скалю роблять тепер у Німеччині та інших державах бідних на нафту. Хоч совітська влада будує величаві будівлі до перетоплювання вугілля, але не у найбільшому вугільному районі Союзу, на Донбасі, а в далекому Кімерові на Сибірі. А на думку виробу моторового алькоголю, напр. з відпадків українського рільництва досі навіть теоретично не звернули там найменшої уваги.

Збіжевий шпихлір европейської Совітщини — Республика У. С. Р. — знаходиться, як бачимо, із своїми запасами палива у цілковитій залежности від неукраїнських частин Союзу. Розшуки коло Ромнів могли би на випадок успіху змінити цю залежність. Але ніхто не знає, яку ролю гратимуть у цих плянах чисто політичні мотиви.

Д-р І. К. Турин.

Українські діти без опіки.

(Голос у дискусії).

На цю тему писало в останньому часі двоє авторів: п. Боднар і п-і Мандюкова. Перший долю обездоленої дітвори віддає в руки опікунчо-виховних організацій, домагаючись від них поширення та координації праці, друга вважає це за „пусті промови, в яких більше слів, як змісту", а радить „заладнати реальну працю так, щоб освідомити батьків, зокрема матері, що „метою родичів є добробут і щастя дитини". Так освідомлені батьки, та ще й ведені любовю, зроблять все, що треба...

Оце зайвий раз переконуємось, яка це важка штука — добре читати! Бож відразу бачимо, що між ними. Авторами повно непорозумінь, спричинених неуважним читанням. Бо чи не є пустими промовами балачки про освідомлювання батьків там, де говорили про дітей крайне бідних, часто сиріт, покинених, занедбаних, позбавлених всякої опіки, чи то з браку батьків, чи через їх нужду?

П. Боднар має на увазі передусім саме такі діти, визнає їх за вартісне суспільне добро, і як таким радить суспільно заопікуватися, коротко, говорить про суспільну опіку в стислому значінні.

П. Мандюкова говорить про виховання всіх дітей на терені родини, не рахується з умовинами життя окремих батьків, не бере під увагу обовязку суспільности щодо виховання, себто вірить, що батьки, аби лиш свідомі, виконають виховну працю без решти і т. д.

При всьому цьому помішанні справ забувають зазначити таку важну справу, як вік дитини: немовля це, передшкільна, чи шкільна дитина?

Багато правди є за п. М. щодо завдання матери, коли взяти під увагу немовля та перше дитинство, та ще й у середнезаможній родині. Та вже менше тієї правди на терені сільсько-пролетарської родини, а ще менше і тут і там в дошкільному, і зовсім мало в шкільному віці дитини. В умовах сьогоднішнього життя булоб дуже нерозумно, якби якась суспільна група зрікалася впливу на виховання, залишаючи обовязок щодо нього виключно батькам. А щож говорити про дітей покинених і занедбаних, тих саме, що їх має на думці п. Б.? Передовсім не можна мовчанкою поминути дивного погляду п. М. на ролю виховну матері. Виходить, що виховання, це якесь окреме діло, до якого покликана мати, і вона, звільнена від іншої праці, повинна тільки ним зайнятися. Так, мовляв, є „у культурних народів". Та деж це правда? У чехів я бачив ось що: рільник годує доброго коня і дві корові. Конем іде господар щоденно на „фірманку", а коровами господиня з дітьми обробляє свою землю. Я бачив у дальматинських рибаків з одного боку, а в альпейських верховинців з другого, що жінки зовсім займаються рільництвом (огородництвом), тоді, коли чоловіки тижнями, ба й місяцями на морі чи в горах. Про інших знову я щось подібне читав. Чи хочете, щоб на сотнях тисячів 1—2 морґових „господарств" сиділи специялістки від виховання і — аж тоді „виховали" непотрібів? Виховання, зокрема родинне, це фільма життєвих образів і ситуацій, де праця та боротьба, як життєві функції, виступають у головних ролях.

Іде про те, що багато є дітей, які з ріжних причин викинені поза фільму нормального життя і не мають ані виховання, ані опіки. Про такі діти говорить саме п. Б. Безбатьченки, покидьки, сироти, діти розірваних подруж, діти нуждарів, денних робітників, пияків і всякої бідноти! Нема сумніву, що в кожному селі є яких 10% дітей, що потребують повної опіки, а добрих ще 25% дітей потребує співопіки та допомоги.

Їх треба поділити на три ґрупи: перше дитинство, дошкілля та школа. Концепція п. М., щодо материнського виховання всієї дітвори, дуже добра та все актуальна, та можна її тут застосувати тільки до немовлят і першого дитинства, бо й найбіднішу маму треба освідомити у виховному ділі, хоч трудно надіятись, щоб злидні дозволили звільнити матері від важкої праці та дати їм спромогу совісніше занятися дітьми. Суспільна опіка відносилась би у цих випадках радше до матери, ніж до дитини, і про таку опіку покищо в нас годі мріяти. Це пісня майбутнього.

Щодо дитячої бідноти в дошкільному та шкільному віці, то тут концепція п. М. — „голос вопіющого во пустині!" Очевидно, освідомлювання матери, а ще краще взагалі батьків, і тут не буде зайве, але головно йде про опіку та допомогу! Розвязати це важке питання може тільки концепція суспільної опіки, про що говорить п. Б.

Тількиж поклик до згадуваних організацій ледве чи матиме успіх. „Рідна Школа" занялась садками як установами суспільної опіки, і ми зробили в цьому напрямі гарний крок вперед. Але заторкнутої п. Б. справи (беззахисна дитяча біднота) садки не вирішують. Оплата, відповідна одіж і деякий виряд та харч не дозволяють бідноті користуватись садками. Подібно буде, коли справу візьме в руки кожна з названих п. Б. орґанізацій, починаючи працю згори додолу!

Здається, що треба починати здолу. Колись я писав про дитячі бібліотеки так: „Нехай у даній місцевости кожна організація скаже собі, що добро наших дітей, це одно із чолових її завдань". Сьогодні повторюю те саме! В селі є громадська самоуправа, церква, читальня, споживча кооператива, молочарня, каса, Р.Ш., рух. тов. і т. д. аж до політичної організації, хочби й ріжних відтінків. Нехай культурна робота провідних людей допровадить до того, щоб у буджеті кожної з цих інституцій була

рубрика: „На суспільну опіку над дітьми власної місцевости зол. . . . .“! З делегатів усіх організацій повстане комітет, скажім, при церкві і він буде в міру своїх засобів купувати для „своїх дітей, дітей села“ все те, що треба, щоб вони могли користуватись школою, садком, тощо. Таких „громадських дітей“ мають ріжні села та міста Европи і доводять їх до хліба, нераз навіть через вищі школи!

Опікуючись тими дітьми матеріяльно, матиме комітет право і милий обовязок опікуватися ними теж морально. Церква повинна дати почин! Це прекрасне поле до її практичної християнської праці.

Яків Романенко.

Мир над Дунаєм неможливий без співпраці Німеччини.

ОФІЦІЙНИЙ КОМУНІКАТ ПРО ВЕНЕЦЬКІ РОЗМОВИ.

Після розмов Мусолінія з канц. Шушнігом, що відбулись у Венеції, появився комунікат, який стверджує, що розмови мали дуже сердечний характер. Підчас тих розмов провірено взаємини ,що лучать Італію й Австрію з іншими державами і ствердили життєздатність римських протоколів. Співпраця з Мадярщиною дає вигляди на позитивну розвязку наддунайської проблеми; зрештою її годі вирішити без чинної співпраці Німеччини. Римські протоколи доступні і для інших наддунайських держав. Договори Австрії, Німеччини й Італії та Югославії запевнять рівновагу і мир в Европі. Шушніг ствердив, що Італія помітно причинилася до господарської відбудови Австрії.

Дальша австро-італійська співпраця йтиме тим самим шляхом.

У Люксембурґу розвязали комуністичну партію.

Парлямент великого князівства Люксембурґу ухвалив 34-ма голосами проти 9-ох (1 посол стримався від голосування) закон, що розвязує комуністичну партію. Закон входить у життя найближчого тижня.

МІНІСТР БЕК У БУКАРЕШТІ.

Міністр Бек був на довшій авдієнції у румунського короля Карла. Опісля король приняв мін. Бека та його дружину, на якому був наслідник престола Михайло, члени румунського уряду, голови обох законодатних палат і кількох польських дипльоматів. Опісля мін. Бек розмовляв з прем. Татареску і мін. Антонеску та відвідав польську кольонію.

Наскільки можлива санація „Народнього Дому“ у Львові?

(Докінчення).

БАНКОВА ПОЗИЧКА І ЗМЕНШЕНІ ДОХОДИ.

Цікавіші будуть орієнтаційні дані про загальний санаційний плян, зладжений при помочі банкового експерта та кількакратно основно перероблюваний за вказівками Банку Краєвого Господарства. Плян цей передбачає, що в цім банку можна затягнути короткоречинцевий санаційний кредит у сумі 300.000 зол. на сплату найдошкульніших довгів, на переведення конверсії решти довгів та на переведення найконечнішого ремонту. На сплату цього короткоречинцевого кредиту буде необхідна продаж реальности при вул. Зибликевича 30 та половини реальности при вул. Краківській 24, врешті 200—225 моргів із земельної посілости Білка-Костенів. Після переведення цієї трансакції залишаться при Народнім Домі ще такі львівські реальности: чотирокутник між вул. Рутовського, Корняктів, Креківською та Вірменською і будинок при вул. Курковій 14, врешті фільварок Білка-Костенів, заокруглений до мінімальної площі, потрібної на покриття горальняного контингенту, а саме к. 300 моргів орного поля та ліс у ненарушеній або в незначно зменшеній площі. Крім цього буде ще в розпорядженні „Нар. Дому“ став у Долині, що його після покінчення судових формальностей теж треба буде продати, вже поза санаційним пляном, з огляду на слабу, а властиво, як досі, ніяку доходовість та трудність адміністрації; вкінці залишиться в управі „Нар. Дому“ фундація Білоуса в Коломиї.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС „ДІЛА“ Ч. 20.

ЛЮБОВ ГУМЕНЮК-ЛУЦІВ. 2

Батькові імянини.

Згадка про Надю (вона тепер така смілива, гордовита дівчина, є вчителькою на селі) чомусь так тісно вяжеться з її дитячим полтавським жупанцем, що йому хочеться зараз побігти до кухні і спитати Юлечку, чи цей жупанець є ще у шафі, зачиненій на ключ у передпокою, де є всі родинні памятки... Надя ходить тепер у модних суконках, затулює струнку шию футряним коміром, пишно закидає серед бесіди чепурну голівку взад і вживає частенько таких слів, від яких чомусь холодом віє на нього.

А Надя наче навмисне: „справоздáнє, „окульнік“, „посєдзéнє“ і вічно оте многозначуче „ми“.

— Хто „ми“? — спитав її батько раз, як жінка вийшла у другу кімнату. Надя хитнула голівкою аж кучері розсипались по плечах.

— Но — „ми“: „керовнік школи“ — перша сила, пані Чапарекова і я! —

Тоді він бачить, що Надя вже не пільна квітка, не блакитна волошка серед золотого збіжжя, а пересаджена, щіплена рожа, вигодована на чужих соках. Після кожної зустрічі з дочкою, був такий розбитий, що тікав від людей до своєї кімнати.

Не розумів і не хотів розуміти жінку, що переконувала його:

— Чого ти, Василю, так відчужився від Надьки?! Вона така добра дитина — дивись, цього разу привезла тобі у дарунку такі прегарні овочі: виноград, помаранчі! Щира, добра доня!

А Петро та Андрій...?! Професор Матійчук закурює папіроску і нервово затягується димом. Оба тепер вчаться у вищій школі. Батько не знає, де дітись на радощах, як оба ввійдуть у хату, здіймаючи як на приказ розмашистими руками студентські шапки

Тепер уже не співають у дуеті. Хоч Петрів баритон гучним дзвоном лунав по хаті, а Андріїв тенор нагадував подільський садок, де лящать соловії. Пропав дует, зявилися предовгі балачки, дискусії і дискусії!...

Іскорки у Петрових очах, грізні як на пожарищі, а в Андрієвих завзяті та ніжні, наче серпанком зорі прислонені. Хоч сидів у третій кімнаті, його вухо ловило кожніське слово з синівських вуст. Петро говорив багато: поступ, реорганізація світу, диктатура низів, здобутки СССР на моральному світовому ринку, повний упадок фашизму, „наша“ віра в перемогу наших“ ідеалів!

Андрій ніколи не гарячився; говорив твердо, і завжди те саме:

— Моя і всіх нас єдина ціль високо підняти жовто-блакитний прапор!

Нераз хотів бігти і піддержати Андрія: — Так, так, синку, підняти і плечима своїми твердо підтримати, щоб вдруге не похилився!

Василь Матійчук кидає недокурену папіроску і притулює вогник сірника до другої. Щораз живіше тремтять його руки. Жаль того дуету, що хто знає, чи задзвенить ще колись.

Петро та Андрій не хотіли уже жити в одній кімнаті — розділились. При спільному столі за їжею поводяться розмірно ввічливо, але погляди їх холодні, чужі, розскакуються, як вістря сокири від муру...

Дзвінок у передпокою і радощами сповнене Юлеччине:

— Дякую, дякую!!

Матійчук навіть не пробує догадуватись про що там іде. Сидить, спершись на спинку крісла і не рухається, коли жінка ввійшла у кімнату.

— Що таке Юлечко?

Збентежив її байдужністю свого голосу.

— Що-о?! А ось бачиш, Васильку, хтось із далекої, далекої чужини, шле тобі такий чудовий привіт, аж мені заздрісно!...

Кокетерійно, по дівочому добула з коперти письмо і поклала перед чоловіком. Писав Олексій. Бажав батькові прожити довгі роки у гаразді і здоровлю. З рядків його листа пробивалась самопевність.

Біля його підпису пишався другий: Божена.

А під ним дописка дитячою рукою:

„Stesti přeji drahemu dědečkovi — Milada“.

Василь Матійчук тричі прочитав письмо і наче зовсім забув про жінку, біля нього.

Скривилась і тихо пішла у кухню.

Тоді він схопився, випрямив свою дужу постать і глибоко, голосно зідхнув. Пробував ходити по кімнаті, дивився на вулицю, сідав читати якусь книжку, але думки не хотіли держатися.

Майже рванув дверима і ввійшов у кухню з таким гострим видом, що Юлечка пустила з рук ложечку і станула як укопана.

— Слухай, жінко, чи ти писала Олексієві (я стільки разів просив тебе це), щоб він учив своїх дітей рідної мови?!! Щоби купував їм книжки і казав їх читати?!

Пані Матійчукова заломила руки:

— Васильку, чого ти мене так сьогодні лякаєш?! Чи коли інде ми не моглиб поговорити на цю тему?!

Завжди боялась ненадійних слів і вчинків, завжди ставала перед ними безпомічна.

(Далі буде.)

На згаданих львівських реальностях залишиться скonсолідований довгоречинцевий довг у Банку Краєвого Господарства, а на майні Білка-Костенів решта „довгу, затягненого в Товаристві Кредитовім Земськім. Висоту цих довгів буде можна устійнити щойно після наміченої, дуже складної фінансової операції. На обслугу залишених довгів прелімінується коло 35.000 зол. річно, що буде тревалим обтяженням „Нар. Дому" на дуже довгий час. Продаж намічених обектів зменшить у значній мірі доходовість майна „Нар. Дому" і приневолить управу перевести для буджетової рівноваги найбільші ощадности в загальній адміністрації, як також і в установах „Н. Дому". Напевно прийдеться замкнути т. зв. „Общежитіє" і навіть замкнути на якийсь час бурсу „Нар. Дому". Часове замкнення бурси є найболючішою операцією, на яку Тимчасовий Виділ довгий час не міг погодитися всупереч плянам адміністратора, що хоче льокаль бурси перемінити на мешкання. Справа покінчиться мабуть компромісово в цей спосіб, що бурсу часово замкнуть, залишаючи її льокаль у такому стані, щоб в пригожій порі можна було бурсу наново відкрити.

УСЕЖ НЕДОБІР.

При всіх більших ощадностях і редукціях буджетової рівноваги „Н. Дому" в цьому році не можна буде осягнути, навпаки — сам прелімінар передбачує яких 20.000 зол. недобору. Треба надіятися, що це буде останній недобір, якщо не зайдуть якісь непередбачені обставини.

Поданий у найзагальнішім начерку санаційний плян заапробувала управа Банку Краєвого Господарства та приняв його до відома Тимчасовий Виділ „Нар. Дому"; є надія, що його затвердить небавком і центральна влада.

Отвертим залишається питання сплати залеглих податків у сумі понад 300.000 зол., що з відсотками проволоки, карами і коштами екзекуцій доходить до 500.000 зол. Коли уступив п. Бачинський, Скарбові Уряди почали настирливо екзеквувати ті залеглости, а один з урядів заняв навіть чинші з реальности при вул. Курковій 14. Енергійним заходам УПР та адміністратора треба завдячити, що екзекуцію спинили і під цю пору „Нар. Дім" платить тільки біжучі податки. Непередбачена в санаційному пляні сплата податкових залеглостей, навіть розложена на довший період часу, звела би нівець усі санаційні пляни і привела би „Нар. Дім" до остаточної руїни. Треба сподіватися, що остаточно справу цю корисно для Народнього Дому полагодять.

ЩО ЗРОБИТИ ІЗ САЛЕЮ?

Кінчаючи своє дуже загальне, а всеж для ширшої публики може дещо за довге звідомлення, позволю собі вказати на кілька чергових завдань, над яких розвязкою слід би ширшому загалові застановитися.

Може найбільш актуальне є питання, як доповнити Тимчасовий Виділ „Нар Дому", після того ,як уступили з нього два члени. Здається, що це питання вирішить небавом уряд у порозумінні з Українською Парляментарною Репрезентацією.

Куди складніша справа — це винаєм салі „Нар. Дому", що стане мабуть актуальною вже з початком найближчого театрального сезону, себто у вересні 1938. р. Досі цю салю зрендує Міський Театр, що від року винаймає її „Театрові Жовніра". Первісно плачене комірне 6.000 зол. місячно або 72.000 зол. річно обнизили в цьому році на 2.000 зол. місячно або 24.000 зол. річно. Є дані, що вже в найближчому сезоні Міський Театр салі не винайме і тому слід би заздалегідь подбати про те, щоб саля, така необхідна для розвою нашого громадянського і товариського життя, перейшла остаточно до свого фактичного власника, згідно з інтенціями фундаторів „Нар. Дому". Наші установи видають за наєм саль на самі забави до 10.000 зол. річно, театр не має де приміститись, а салею, вибудованою нашими прадідами саме для цих цілей, розпоряджаються чужі і ми тільки в конечній потребі мусимо до них впрошуватися та місяцями наперед її замовляти. Буває, що і тоді надибуємо на неприхильне становище не лише у самій управі підарендаторів салі, але й у нижчих функціонарів, що нераз дозволяли собі саботувати наші вистави. Відповідні наші установи і товариства повинні над цією справою добре подумати й організаційно та фінансово підготовити задовільну для нас розвязку цього питання.

НАЙВАЖНІЩЕ ПИТАННЯ.

Та найкардинальнішим залишається питання, як остаточно правно унормувати фундацію „Нар. Дому", зясувати її завдання з увагою на її фінансові спроможности, її санацію та диференціяцію нашого життя від часу, як зродилася ідея „Н. Дому" в „Головній Руській Раді". Зайвим трудом полишаться всі санаційні заходи, якщо Народній Дім залишиться далі диспозиційним обектом кожночасного уряду; сумний досвід останнього десятка літ пророчисто це доказує. Цієї справи не полагодить ані адміністратор, ані Тимчасовий Виділ „Нар. Дому". Зможе її напевно перевести УПР, якщо підготовить її відповідно комітет, який треба негайно в тій ціли створити, бож санація до року, найдальше до півтора, повинна би покінчитись і тимсамим питання остаточної полагоди відносин у „Нар. Домі" стане пекуче і актуальне. Ініціятиву повинні, на мою скромну думку, взяти наші чільні громадяни, що цією справою від літ цікавились та її основно з правного огляду опановують, а саме панове: през. д-р Кость Левицький, сен. В. Децикевич, д-р Ф. Евин, посол д-р С. Баран, ред. І. Кедрин, та деякі члени русько-українського комітету, що перед двома роками активно виступили проти господарки останнього комісаря і в значній мірі влекшили заходи Української Парляментарної Репрезентації щодо передачі „Нар. Дому" під нову управу.

Може неодин з терпеливих читачів завдасть тепер питання, яке мені поставив один з наших чільних громадян, коли розійшлася поголоска, що я маю ввійти у склад нової управи „Нар. Дому": „Чи варто боротися за здохлу корову?" Показується, що корова ще не зовсім здохла, але треба її ще десятками літ дбайливо підкормлювати, щоб видоїти з неї хоч краплину молока. Наше національне життя, на щастя, так буйно розростається, що ми можемо обійтися без тої краплини й обійдемось. Та питання втримання „Народнього Дому" є справою сентименту і національної гідности, що не дозволяє на те, щоб установа, здвигнена з ентузіязмом, великим накладом труду і всенародньо зібраного гроша нашими прадідами, занапастилася. Сподіваюся, що на тій плятформі зможемо порозумітись навіть з нашими старорусинами.

Інж. Юліян Мудрак.

Сільські жінки потребують орґанізації!

Сьогодні хочу звернути увагу на дуже важне та болюче питання — на справу орґанізації нашого сільського жіноцтва. Ми привикли чомусь дивитися на жінку-селянку як на якусь нижчу істоту, яка не має впливу на суспільне життя. Довший час у нас не звертали ніякої уваги на наше жіноцтво взагалі; чоловіки жили одним життям, а жінки другим. Чоловіки більше вчилися, творили ріжні орґанізації, партії, давали напрям суспільному життю, вели боротьбу за істнування нації! Жінка як слабша істота, а слабша тому, що менше заправлялась у боротьбі за шматок хліба, лишалася позаду.

ДЛЯ СЕЛЯНОК НІЧОГО НЕ ЗМІНИЛОСЬ.

Але прийшов час різкої зміни, ми поставились поважніще до жіноцтва; воно почало проходити ту саму школу життя, що проходили і ми. Тепер жінка працює нарівні з чоловіком, навіть може більше, часто жінки займають поважні становища, а чоловік робить якусь підрядну роботу або взагалі сидить без праці. Але... (ох! те але!) це діється в місті, тут дійсно панує вже рівність між чоловіком і жінкою тоді, коли наші жінки на селі живуть далі так як споконвіку.

На селі можна зустріти ще дуже багато таких жінок, старшого і середнього віку, що зовсім не вміють читати ні писати і тому далекі від всяких культурно-освітніх потреб. Молодше покоління жінок здебільша письменне, зате незорґанізоване, або зорґанізоване ще дуже слабо. У наших жінок на селі можна на кожному кроці відчути брак громадянського почуття, зате всюди видко особистий еґоїзм. Не дивниця, що через те чоловічий світ також еґоїстично настроєний, — нахил до отаманії, наша загумінковість, кожний уважає себе за мудрішого і т. д. — бо нас так виховала мама, та українська жінка, яку ми віками лишали саму собі, забуваючи, що вона, а ніхто інший, є підставою нації, основою державницького життя.

ЖІНКА — ОСНОВОЮ ГОСПОДАРСТВА.

І над тим треба поважно подумати. А що ми нація у 85% хліборобсько-селянська, то мусимо звернути може найбільшу увагу на наші жінки по наших селах. Не треба і згадувати, в яких гігієнічних і санітарних умовинах живе та виховує молоде покоління селянська жінка. Пригадаймо, що жінка є основою господарства. На ній лежать усі домашні роботи. Вона варить страву для родини, пере білля, направляє, латає, часто й обшиває всю родину. Вона доглядає телят, свиней, корів і домашній дріб. Її обовязком є помагати чоловікові у господарці, вона ціле літо працює на полі, сіножати, а навіть восени помагає чоловікові молотити збіжжя. Вона поле в городі та в полі, садить картоплю, проривує буряки, вибирає коноплі, які пізніше мочить у ріці, щоб відтак терти на прядиво. Життя нашої жінки на селі це невпинна тяжка праця дома і поза ним. Не кажемо вже, що всі ті праці, як варення, шиття, праня, печення хліба, догляд над худобою і дробом стоять на дуже низькому рівні. Бо звідки і від кого мала ця жінка підготуватися, коли вона ніде поза своїм селом не була, а від батьків небагато могла навчитися, бо вони самі не багато вміли.

ДОНЬКИ ВТІКАЮТЬ ДО МІСТ.

Тому не дивниця, що дивлячись на передвчасно зістаріле обличчя, зігнуту спину, покалічені та важко спрацьовані руки своєї матері, неодна українська селянська дівчина воліє піти до міста на службу, де буде жидам воду носити, няньчити чужі діти, щоб лише оминути долі своєї матері.

Не місце тут обговорювати, кілько то наших дівчат пропало для нації з тих саме мотивів.

І коли хто з нас буде над цією проблемою застановлятися, мусить прийти до висновку, що наші жінки перепрацьовані. А що найваж-

віше — брак поділу праці між жінкою і чоловіком; жінка часто працює за себе і чоловіка тоді, коли напр. дітьми ніхто не опікується. А так далі бути не може. Треба справу так наладнати, без утрати для господарства, щоб жінка попри свою конечну роботу, могла більше уваги присвятити домашній господарці та вихованню своїх дітей. Сьогодні, коли культурний рівень українського села підіймається, коли наше село organізується, не можна поминути і жінок. Їх треба конче притягати до organізованого життя, бо тут вони навчаться всього того, чого не могли навчитися від своїх батьків.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ДЛЯ СЕЛЯНОК.

В кожному українському селі повинна повстати жіноча орґанізація, чи то „Союз Українок“, чи жіноча секція при якімбудь культурно-освітнім товаристві, якої завданням буде перевиховати наше сільське жіноцтво на добрих матерей, господинь та на свідомих громадян своєї нації.

При допомозі курсів, гутірок, спільного читання, мусить наше сільське жіноцтво навчитися раціональної домашньої господарки, тримати належну чистоту помешкання, посудини, одягу і т. п. Особлившу увагу мусять наші жінки-селянки звернути на виховання малих дітей.

При помочі орґанізації сільська жінка мусить навчитися розумно провадити господарку, опікуватись дробом і городництвом. Також мусить більше уваги присвятити годівельно-молочній господарці, яка сьогодні є найбільше поплатна. Українська жінка не сміє тратити дорогого часу по ярмарках і торгах на продажу надвишки сільсько-господарських продуктів, бо їх треба збувати зорґанізовано через сільсько-господарську кооперацію. Продаючи індивідуально нераз останнє яйце на ринку чи літру молока тратиться марно час, а що найважніше не дістається відповідної ціни. Українська жінка не сміє стояти осторонь господарських орґанізацій у наших селах, щоб могти зорґанізовано боротися з визиском. Жінка-селянка мусить нарівні зі своїм чоловіком приготовляти кращу долю своїм дітям.

Скаже дехто, що наше жіноцтво по селах вже зорґанізоване, що є ряд кружків „Союзу Українок“ і т. д. Чимало вже є, але це все крапля в морі. Широкий загал нашого сільського жіноцтва не має звязків з ніякою суспільною орґанізацією.

Свідоме і зорґанізоване вже жіноцтво по наших селах, повинно розбурхати приспалих, менше свідомих своїх посестер, втягаючи їх до суспільно-зорґанізованого життя, поруч із своїми чоловіками.

Андрій Качор.

Чому створено комісію контролі цін?

Віцемін. Ястшембський заявив представникам польського кооперативного союзу „Сполєм“, що уряд покликав комісію контролі цін з метою здійснити програму господарської політики. Завданням цієї комісії вдержати рух цін у таких рямцях, що не підважувалиб здійснення програми господарської політики. Останні місяці нарушили цю рівновагу на деяких відтинках господарського життя. Тому комісія має стримати підвишку цін товарів, що йдуть на село і запевнити здорову калькуляцію цін сирівців та півфабрикатів для промислу. Віцеміністр переконаний, що вдасться йому це осягнути шляхом тісної співпраці зі зацікавленими сферами

Шевченківський концерт у Празі.

Товариство „Чєскосльовенско-Украінска Взаємност“ та українські орґанізації в Ч. С. Р. влаштували 18. квітня ц. р. святочну академію в честь Т. Шевченка. Були дві промови: проф. д-ра Тіхого по чеськи і проф. Пасічника по українськи, деклямація М. Галія („Посланіе“) та широка музична програма. У своїй критиці обмежуся лише до музичної частини академії, бо літературна частина виходить поза межі моєї компетенції.

Орґанізаторам свята треба признати дві добрі сторінки: що хотіли його уладити якнайкраще, бо запросили здебільша добрі сили, і що задержали з винятком одного числа чисто українську програму. Хоч був він дещо одноманітний, але це вже доля всіх наших Шевченківських концертів, коли хочемо уладити програму до слів Шевченка. Співак Е. Гакен показав, як з кожним своїм виступом удосконалюється. Його мягкий, приємний бас та солідне перестудіювання творів під оглядом технічним і виразовим склалися на мистецьку цілість виконання. Співав Лисенка „Ой, чого ти почорніло“, „Реве та стогне“, народню пісню „Ой, гаю, гаю“ і разом з тенором М. Макаренком дует Степового „Ой, по горі ромен цвіте“ та Заремби-Кропивницького „Де ти бродиш“. Дует вийшов зовсім поправно. Співачка Храневичева виконала Лисенка „Ой, одна я одна“ й „На городі коло броду“. Акомпаніювала цим точкам дискретно п-і Е. Галієва, яку мали ми нагоду почути також як солістку: грала гарно Барвінського „Мініятури“.

Оці точки пройшли без закиду. Гірше було з іншими і треба про них написати докладніше, щоб не повторювалося вдруге щось подібне. Першою точкою музичної програми був „Іван Гус“ Лисенка та фрагменти з „Назара Стодолі“ (Вечерниць) Ніщинського. Обі річи... грав на органах п. Войтек (чех). Поминувши те, що чогось дуже тяжко получити органи з концертом у честь Шевченка, вже би можна їх вислухати, якби грати якісь оригінальні, поважні органові композиції. На жаль, ми чули композицію хорову, переграну живцем на органах. Того роду насильство над композиторами не сміє мати місця в поважному концерті.

На дальшу точку, дивнішу від попередньої, складалися українські скрипкові „композиції“, що їх відіграла добре зрештою скрипачка М. Пацовська (чешка). Перша з тих „композицій“ — це переробка увертури до III. дії „Наталки Полтавки“ Лисенка з орхестри (чи з форт. витягу) на скрипку з фортепіяном, друга — це вже оригінальний „твір“ п. Й. Гаєвського: фантазія на українську народню пісню „Ой, чи квіт чи не квіт“. Ця фантазія, писана в роді наших дилетантських думок-шумок, не може через свій примітивізм і тривіяльну каварняність як у композиційній техніці, так і в інвенції (ох, та кантилена!) репрезентувати української скрипкової літератури на святочній академії в честь Шевченка. На біс грала Пацовська „Ун поко Трісте“ П. Сука.

І ще до одної точки маю претенсії. Знана румунська співачка Вера Мора відспівала три Лисенкові пісні („Колисанка“, „Туман долиною“, „Ой вийду я за ворітечка“). Можемо тільки жалувати бідну співачку, що мусіла пристосовуватись до акомпаніятора, непідготованого до своєї ролі. З Лисенкових творів повстав наслідком пропусків і скорочувань ритмічних вартостей якийсь безконечно довгий і нудний спів із кількома одноманітними акордами й неможливими межиграми.

Прикро те все писати, коли подумаєш, що маємо чейже у Празі кількох музик, які фахово могли були порадити комітетові, як скласти такий концерт. А чейже не можемо сказати, щоб між українцями не було вишколених піяністів (Сасович-Шурдова, Приходько), які моглиб хіба добре заступити аматорів. Що собі про нас подумають чехи, головно ті, що брали участь у концерті, легко догадатися.

Концерт закінчився „Заповітом“ в управі Яворського. Співав мішаний хор під орудою незнаного досі диригента п. М. Гнідого. „Заповіт“ відспівано зовсім поправно; є всякі дані на добрий розвиток цього нового хору, головно завдяки солідному диригентові.

Д-р Евген Цегельський.

Літературна нагорода на 1937 рік.

КОМУНІКАТ Т-ВА ПИСЬМЕННИКІВ І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. ІВ. ФРАНКА.

Рада Т-ва Письменників і Журналістів ім. Ів. Франка на своїм засіданні дня 20. квітня ц. р. зрішила роздати, як у минулих роках, так і в черговім 1937. році, літературну нагороду за найкращі твори, видруковані в тім році окремою книжкою на західно-українських землях і на еміґрації.

Щоб зібрати фонди на літературну нагороду за 1937. рік, Т-во приступає до збірки жертв серед Українського Громадянства та Установ. Рада надіється, що Українське Громадянство та Установи, у повнім зрозумінні ваги літературних нагород для української культури, піддержать Т-во у його змаганнях щедрими жертвами, які дозволять збільшити цього року грошеві премії для нагороджених творів.

Жертви просимо слати на адресу: Центробанк, Львів, вул. 3. Мая 15, із зазначенням: „Літературний фонд 1937“. Спис жертв буде проголошений у щоденній пресі.

ЗА РАДУ Т-ВА:

Роман Купчинський, голова. В. Софронів-Левицький, референт літер. нагород.

У ЦАРСТВІ СТАЛІНА.

„S.O.S.! ДЕ ПИПКИ?“

Під таким гротесковим наголовком друкує „Комсомольська Правда“ з 20. ц. м. лист до редакції одного батька, який жаліється, що в московських аптиках здавна годі дістати пипок, цераток і т. п. річей для немовлят (зате є там багатий вибір... шампану, мадери та інших вин). Чому воно так? Автор листа довідується, що фабрика дитячих ванен за 1. квартал 1937. р. не випродукувала ні одної ванни, бо ввесь матеріял продала іншій фабриці, що виробляє більше поплатні речі. Взагалі легкий промисл зменшує продукцію з року на рік.

ЧИСТКА У ПАРТІЇ.

Як повідомляє „Ленинградская Правда“ — у ленінградській окрузі усунено 5.000 комуністів з рядів партії за бездільність і саботування приказів влади. Діяльність цих комуністів ослаблювала працю та викликувала невдоволення і ширила хаос.

У ПРЕСІ.

„Ленинградская Правда“ домагається цілковитої реорганізації редакцій ленінградських щоденників. Партійні організації повинні відповідати за статті і вісти, що друкуються в їх пресових органах. Вони мають обовязок усувати непевні елементи, а то в ленінградській пресі є багато співробітників, ворожих Сталінові. Справді в редакціях часописів „Правда Севера“, „Горьковская Комуна“ і „Свердловец“ перейшли дуже гостру чистку.

У ЛІТЕРАТУРІ.

Недавно переведено нову чистку серед совітських письменників; м. ін. видалено Авербаха, Бруно Ясенского, Афіногенова, Кіршона, Лелевича, Макарієва, Селіванського, Мазніна, Славінського, Корина і інших.

„Правда“ подає причину чистки: У союзі совітських письменників творились літературні групи ,з яких група Авербаха й Кіршона була найбільше впливова; вона вихіснувала свої впливи проти держави. Крім того мала вплив на союз совітських письменників і права група Бухаріна. Теперішня чистка має на меті зовсім звести до одного знаменника літературну творчість, і підпорядкувати її інтересам партії.

В якому напрямі піде тепер совітська літературна творчість? На те вказують пресові статті й статті самих письменників та читачів. Улієнков домагається, щоб совітська література створила виразний тип „героя наших часів“, статтівиця, з другого боку, щоби змальовала ворогів народу, диверсантів, шпіонів, замаховців. Совітські письменники мусять стати послушними виконавцями волі партійного проводу.

ПРАЦЯ В КОПАЛЬНЯХ ДОНЕЧЧИНИ ПРИПИНЕНА.

У копальнях Донбасу припинено на необмежений час працю доки не прийдуть транспорти копальняних стовпів.

АННА СЕДЕРКЕНІ.

Військова шапка.

Цьому молодцеві було 28 літ. Був чорнявий, волосся мав чорне неначе вугіль, вуса коротко підстрижені.

Поправляв червоні рожі у вазі на цвіти, розсівав по кімнаті перфуму, підсвистуючи пісеньку. Потім розгорнув обі руки і зашептав:

„Очікую тебе“.

Тома Гедер очікував у своїй парубоцькій кімнаті одну замізжню жінку. Вже рік старався зєднати собі серце цієї рудоволосої красуні, сніжнобілої цери. Ця гарна жінка іноді вабила його до себе, іноді знову від себе відганяла, але завсіди, коли занадто віддалився від неї, старалася знову його привабити. Розпалила в його серці вогонь, що сильно розгорівся, а вона любувалася цим вогнем.

Накінець обіцяла, що прийде подивитись на червоні як кров рожі свого вибранця.

Тома рівняв вишивані подушки на своїй канапі і на столі приготовив філіжанки на чай. Враз хтось задзвонив. „Маріон приходить!“

Чудова пані входила до передпокою.

— Ми самі — звернув її увагу Тома, коли помагав їй роздягнути плащ. — Самі... На широкім, божім світі тільки ми двоє. Заздрю підлозі під твоїми ніжками, заздрю стінам, що глядять на тебе... Післав я свого слугу з дому. Я сам пропоную тобі мої послуги.

Попросив Маріон, щоб заняла місце на канапі.

— Тепер приготовлю в кухні чай.

Молода жінка розглянулась по кімнаті. Склонила голову над рожі і блестячими білими зубками почала їсти фіґи. В одним кутку кімнати стояло ліжко, закрите червоною шовковою заслоною. Відсунула заслону трохи на сторону і поглянула за неї. Над головою ліжка побачила на стіні військову шапку, під якою горіло вічне світло.

— Це справді дивно...

Зняла стару шапку із цвяха і положила її на своє густе, кучеряве волосся. Потім приступила до дзеркала і посунула шапку трохи скісно, як звичайно носила свій капелюх.

Справді виглядала в ній розкішно.

У веселім настрою лягла на канапу.

Двері отворилися. Тома вступив, приносячи на золотій таці дві філіжанки з гарячим чаєм. При погляді на жінку таця випала йому з рук. Філіжанки розбились, чай розлився. Тома здивовано і з жахом глядів на жінку. Непевно і стиском промовив:

— Відложи шапку, здійми її з голови — простягнув до неї руки — Чи не чуєш? Відложи шапку!

Маріон голосно крикнула і відступила під стіну. Поблідла зі страху як стіна. Тома прискочив до неї, при тім зашпортався об килим, впав, навколішки ліз далі і настрашеній жінці тремтячими руками зірвав шапку з голови. Довго мовчки глядів на неї, а потім апер на жінку гострий погляд. Поволі та тихо почав оправдуватися і пояснювати:

— Було це зимою, в першім році світової війни. Тієї ночі був страшний мороз. Один надпоручник після бистрого нападу ворогів був ранений кулею в хребет. Його добрий приятель, теж ранений, узяв його і ніс сніжними полями на безбечне місце.Власні і ворожі війська відступили. Оба ранені вояки лізли далі по безкрайному, снігом покритому полі. Вояки санітарного відділу їх не знайшли. Там, де відпочили, залишили по собі на снігу криваву пляму. А тоді надпоручник, ранений ворожою кулею в хребет, сказав:

— Дорогий друже, далі вже я не можу. Бачу вже свій близький кінець. Ти маєш рану тільки на руці. Залиши мене тут, а сам спасай своє життя. Ти маєш дома жінку і дитину. Яка ціль була би, щоб ми тут згинули оба? Тільки одно прошу тебе. Підойми мене і підопри мене там, під тим деревом, де я хотів би вмерти стоячи. Але мою шапку візьми з собою. Сховай її і коли вернешся до дому, віддай її мому єдиному хлопцеві. Скажи, що її пересилає йому його батько й що наказує йому, щоб став гідним цієї військової шапки.

— Потім почало сніжити. Цілу ніч сипав сніг. Вранці знайшли надпоручника опертого об дерево. Снігу нападало тільки, що він сягав йому аж до шиї. Тільки голова стірчала із снігу, нічим не покрита. Що мусів він пережити тої ночі, коли ледова снігова покрива росла все вище й вище? Спочатку тільки до колін, потім до клубів, пізніше до серця, до плеч, потім аж до шиї. Очі мав відкриті, коли знайшли його. Дивився вперто вперед. Що бачив? Куди глядів?

— Це все оповідав його приятель, коли віддавав його шапку вісімлітньому хлопцеві. А цей хлопець — це я! Ця шапка — це шапка мого батька.

Тома Гедер притиснув військову шапку до своїх грудей і почав гірко плакати. Його плечі та груди судорожно трусилися, а сам він тремтів цілим тілом.

Жінка піднялася мовчки й тихо зі свого місця. Не відважилася ані слова сказати. Ще хвилину зупинилася біля стола.

Тома трохи вспокоївся. Підчас довшої мовчанки підняв голову. Встав, пройшов біля Маріон і поніс обережно військову шапку знову на своє місце. І коли її там знову завісив над вічне світло, виринула під нею бліда голова вояка, тверда наче смерть з непокритим чолом, з очима, що глядять кудись в далечінь, наче б у військовій позі очікувала приходу смерти.

Тома знову закрив ліжко шовковою заслоною. В кімнаті не було нікого. Рукою обтер чоло і почав збирати порцелянові черепки.

Переклав Беркут.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА.

Розумна усмішка спостеріґача.

НОВА КНИЖКА В. БІРЧАКА.

Маємо зовсім незаслужену славу веселого народу. Любимо слухати анекдоти і сміятись, але цеж люблять усі народи; вміємо жартувати, але не частіше і не краще, ніж інші народи; — колиж іде про той своєрідний гумор власної продукції, то нема його в нас навіть на найнеобхідніші потреби, як соли або сірників у біднаків. За кілька останніх років не появилася в нас ніодна погідна, не то весела книжка. Адже не можна зараховувати до веселих ті, над якими сміємось із прекомічних у своїй повазі авторів.

Володимир Бірчак дебютував колись як гуморист з деяким нахилом до сентиментальної сльозинки. Було це в добі, коли від літератури вимагали демонізму і метафізичного каценямеру. Дарма, що Бірчак сміявся з цих розкуйовджених страховищ, сам згодом споважнів, почав писати історичні та суспільні повісти придушивши в собі сміх. Так само було з Андрієм Чайковським, з Мартовичем, Маковеєм, В. Будзиновським і Пачовським, якого сміх був найбільшою окрасою його „Розсипаних перел“.

Чуємо часто, що цьому винні обставини: коли все сумне довкола — нема причини сміятись. Сервантес недужий у вязниці писав свого „Дон Кіхота“, Гайне серед невимовних мук прикований до ліжка не переставав жартувати. Знаємо прегарні дотепи людей, що стояли під гільотиною та шибеницею.

...Буває і так, що автори, які заробляють міліони і заживають усіх насолод життя, пишуть книжки повні чорної мелянхолії.

По довгих-довгих роках не зовсім веселої праці дає нам Бірчак погідну, бадьору і веселу книжку. Це дрібні образки з тісного, сіренького життя, на які падає промінь усмішки. Нема тут зайвих описів, широко підмальованого тла, довгих вступів і хвостів із моральним сенсом. Деякі з цих оповідань на межі звичайної анекдоти; — читач може і задуматися: чи вони повинні би стояти поруч „поважніших“?...

Бірчак не має на меті розсмішити нас тим, що оповідає. Адже він оповідає про деякі речі зовсім невеселі, навіть сумні, над якими неодин (головно його герой) плаче. Та хто сказав, що не можна сміятись з чужого нещастя? Ми сміємось як тільки можемо, коли воно трапляється нашим ворогам. Та ще частіше сміємось з людської глупоти, коли можемо її ...доглянути. Дурні — цеж окраса життя. Бірчак бачив їх так багато, що вони відмолодили його напевне більше, ніж його спортові прогульки.

Справді будете здивувані, що нараз серед сатиричних образків найдете ліричний дитирамб у честь Карпат. Бірчак не соромиться, що вміє насолоджуватися сонцем, повітрям і кашою, коли зголодніє як вовк, зовсім так само як ті молоді пластуни, з якими пнеться на гору навзаводи. Його захват не пянить його тим поетичним дурманом, в якому письменник викидає із себе безліч гарних, беззвязних слів; ні, — кожне слово в нього передумане, ясне, зрозуміле.

Найцінніша прикмета нарисів Бірчака — його простота та обсерваційний хист. Там, де він нічого не вигадує, де не допомагає собі шмінкою уяви — риси його героїв виступають так природно, якби ми їх бачили перед собою. Чи не пригадає собі кожний з нас патріотів у роді продавця рідних „макогонів“, карієристів у роді промовця при приїзді інспектора, астрономів типу д-ра Дашавецького і сотні „Хитрих Паньків“ у політичних справах. Такі образки з життя як „Мати“ і „Перемога“ — обсервації, на яких складався сам гумор життя — злобного і безшабашного у своїх жартах.

За кожним нарисом Бірчака бачите людину, що щось передумала, бачила спокійно і цікаво вміє це оповісти. Саме у тому віці, коли його товариші перейшли вже на письменську еменитуру, він дає свіжу, молодечу книжку.

м. р.

З англійських театрів.

У Льондоні мають тепер успіх дві песи. Перша „Недоцільність“ двох авторів — Леслі і Севеля Стовкса. Є це драма з гостро проведеною думкою, навіть тенденцією, про недоцільність вязничних кар з погляду поправи вязнів. Бачимо тут трьох людей — Флемінга, молодця з доброї колись родини, що дістав пять років за крадіж із вломом. — Портера малого урядовця, що зрадив урядову таємницю (за що дуже гостро карають в Англії) і професійного злодія Руджа, що відсиджує 5-літню вязницю за грабіжницький напад. Уся вязнична влада — від директора до сторожів — змальована з найкращої сторінки, а проте ситуації, в яких опиняються засуджені та їх переживання виходять страшно. Вязничний режім поглиблює в усіх тих людях їх погані нахили, а не добуває прикмети, що поправили би вязнів підчас кари.

Дуже погідна є песа Роберта Емметта Шервуда „Дорога до Риму“. Є це пародія другої пунійської війни. У 1-ій дії бачимо Ганнібаля „анте портас“. Після битви під Каннами, Ганнібаль усупереч історії прямує на Рим. Там панує паніка, безголовя. Фабіюс, голова уряду, нічого не робить, тільки все проґавлює. Жінка Фабіюса, гарна грекиня Амітіс, рішає, що досить цієї війни і без відома чоловіка дістається до картагенського табору. Там її засуджують на смерть як шпигунку, але вона вміє так закрутити голову Ганнібалеві, що він відступає зпід Риму. Вся песа повна дотепу в дусі Аристофана та Шова так, що вся публика захоплена. Це великий касовий успіх льондонського театрального сезону.

У Кеймбріджі виставили зовсім забуту песу мало відомого драматурга з доби Карла II — Сіріля Турнера „Трагедія месників“. Ця трагедія попереджувала французьку барокову драму і зустрілась з великими признаннями деяких пізніших англійських письменників.

У Льондоні пригадали теж публиці другого забутого автора Томаса Голкрофта, що жив від 1745 до 1809 р. Його песу „Дорога до руїни“ грали півстоліття тому безліч разів. Голкрофт — син шевця, сільський наймит, учитель, театральний агент і мандрівний актор, став дуже плодовитим письменником і написав сила-силенна новель і пес. У згадаій песі виводить він недоброго сина, який спричинив банкротство банку свого батька. Коли має докори совісти, рішає багато оженитись, щоб ратувати батька. Комедія має багато комічних сцен з давнього льондонського побуту дуже відмінного від нинішніх англійських звичаїв.

—o—

Хроніка.

СМЕРТЬ ТУРЕЦЬКОГО ПОЕТА.

У Стамбулі помер у 86 р. життя тільний турецький поет Абдулаг Гамід.

100-ЛІТТЯ ЛАТИШСЬКОГО ПОЕТА.

100 літ минуло цього місяця від уродин латишського поета Кронвальда Атіса, що мав велике значіння для обнови національної культури Латвії. Був він учителем і помер у 39 р. життя.

АМЕРИКАНСЬКИЙ КОНКУРС НА ГУМОР.

Американська фірма Сімон і Шустер призначила нагороду за найвеселішу цьогорічну книжку. У конкурсі можуть брати участь не тільки професійні письменники, але й аматори.

НОВИЙ ІТАЛІЙСЬКИЙ ТАЛАНТ.

Прізвище Бонавентури Теккі не чують в Італії вперше. Його перша книжка „Імя в піску“ видана в 1924 р., коли він мав 28 років, звернула увагу критики. Кілька літ пізніше він видав довге оповідання „Амалія“, що мало за тему зовсім буденну любовну історію, але наскрізь оригінально оповіджену. Оригінальність ця була в тому, що всю історію оповідала жінка так, що ми знайомились із героєм тільки на підставі її характеристики, а портрет героя виходив саме зовсім протилежний у наших очах. Тепер Теккі дав довгу повість „І Віллятаурі“ (назва місцевости). Є це історія про молодого італійця, який приїжджає до Італії, щоб познайомитись з ріднею своєї жінки і перебрати частину спадщини. Середовище, куди він попадає — пригноблююче, з недужими типами, немов засудженими на загибіль разом з усім маєтком. Діти прибиті під деспотичною рукою старого чудака ждуть нещастя. Через випадковий збіг обставин герой довідується про психольоґічні причини такого стану і хоч сам попав у знесилення, віднаходить у собі нараз енерґію, щоб усе перемінити довкола себе.

ПОВІСТЬ ПРО КІНОВОГО ПІОНІРА.

Славний автор „Нетрів“ змальовує життєву карієру Віліяма Фокса, одного з найбільших американських кінових магнатів, що скінчив банкротством. Фокс гостив довший час у Сінклера, коли боровся за свої останні гроші та останні впливи. Він оповів йому ціле своє життя і відкрив усі куліси свого підприємства. Сінклер збирав за той час матеріял при помочі двох стенографів, які все записували. У своїй повісті показує дві сторони карієри Фокса: чисто матеріяльну та мистецьку. Гроші грали першорядну ролю у боротьбі Фокса з його суперниками. Фільмовий трест розпоряджав міліонами і поширював свої впливи на різні ділянки промислу. У боротьбі фільмових магнатів брали участь пристрасти, холодний обрахунок, інтриґи, нагінка преси, але теж і мистецькі вимоги. Проґрана Фокса означала занепад фільмової продукції з мистецького погляду, як самі про це переконуємося щодня.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

„3 — X“.

У нюйорській слідчій вязниці згинув перед кількома днями дивний чоловік. Імовірно булиб його засудили за масове вбивство. Довгі місяці шукала за ним поліція, але ніхто не міг нічого сказати про цього злочинця, який прибрав собі оригінальний псевдонім „3—X“. Його несамовита слава могла хіба рівнятися зі славою найбільшого почтового грабіжника Америки, знаного під прізвищем „чорносотенець“.

Спеціяльністю добродія „X—3“ були напади на закохані пари, які їхали на прохід вечором в авті. Нечайно відчинялись дверцята авта, і в блідім світлі ліхтарень зявлявся чорно одягнений добродій, який домагався дозволу їзди. Ніхто його не питав про повновласти, бо кожного морозила його усмішка і великий револьвер. Після докладного перегляду документів та перешукання кишень аманта, не взявши нічого, скермовував несамовитий незнайомий у голову мужчини револьвер і двома вистрілами клав його трупом. Відтак подавав застрашеній жінці елегантним рухом руку, відпроваджував її кусень дороги і на прощання домагався цілунку.

Перша жертва.

Першою жертвою бандита, яка таким жахливим способом стратила своє життя, був молодий купець Осип Морріс, який одної гарної червневої ночі виїхав із своєю товаришкою на прогульку. Кілька днів пізнише дістала заалярмована злочином поліція письм. повідомлення, в якому вбивник заповідав, що небавом зробить поліції знову дарунок з одного трупа. І справді: вже по тижневі дотримав він слова. Цим разом „3—X“ — так він себе підписував — вибрав собі іншу околицю міста. Молоду дівчину, міську службовичку відпровадив злочинець аж до найближчої зупинки автобусу і як за першим разом звічливо з нею попрощався. До поліції написав, що не міг залишати своєї першої жертви так довго самітної.

Нюйорська преса счинила алярм і почала закидувати поліції нездарність. Поліція порушила всі пружини, вжила різних заходів — даремне. Поліцаї сідали в самітні авта і їздили вечорами за місто. Дарма. Злочинець не появлявся і в листах кпив собі з поліції. По кількох тижнях дав він знову про себе знати. Цим разом всів він до авта і зробив засадничу помилку, бо їхав якийсь час із закоханою парою. Мабуть хотів насититись переляком цієї пари. Коли відтак стрілив не поцілив у русі і мусів втікати. Це була його загибіль. За ним пустились у дику погоню і вкінці поліцаї зловили вбивника. Та не добули з нього ні одного словечка, хоч нюйорська поліція вжила „всіх ступнів“. Він держався твердо і залишився навіть по смерти містером „3—X“.

Почтовий грабіжник.

Дехто думав, що він божевільний. Мабуть ні. Поліція полювала на нього 6 літ і не могла його схопити. Він зібрав за той час величезне майно. По кожнім нападі лишав він поганий вірш підписаний „Чорносотенець“. Прилюдна опінія називала ще його „чоловіком у мішку“, бо підчас нападів уживав він дивного костюму. На голову одягав він мішок з муки з повирізуваними отворами на очі. Від шиї аж до колін одягав якусь погану, довгу блюзу. На ногах мав гидкі, знищені штани. В руці тримав дубельтівку, часами мав ще другу на плечах. Перед почтовим візником і грошевими транспортами виринав він ненадійно, приказував затриматись і велів візникові — ввесь час тримаючи дубельтівку в поготівлі — викидати всі скриньки з возу та відтак швидко відїздити. Нападав тоді, коли знав, що крім почтаря, нема в почтовому возі жадного мужчини. Вкінці визначили за його голову 18.000 долярів нагороди. Всі зусилля поліції були даремні, поки до цілої справи не вмішалась приватна детективна агенція. Підчас одного, знаменито виконаного нападу загубив напасник один маншет. Одна пральня у Фріско розпізнала що маншет є власністю її дуже доброго клієнта Ц. Ф. Бультона. Докладніше слідство відкрило, що під цим прізвищем скривається відомий і люблений філянтроп Шарль Бентон, який сам заможний, зароблені гроші роздавав убогим. З уваги на цю обставину почтового бандита не повісили, тільки засудили на 6 літ вязниці. Одначе „чоловік у мішку“ не мав ніодного наслідника, який виконав би стільки нападів, не віддавши при тому ніодного стрілу. Протиставленням був „3—X“, якого американські часописи називають неймовірним злочинцем. „3—X“ наложив на себе у вязниці руку і повісився. На прощання лишив лист такого змісту: „Ню Йорк може бути спокійний, „3—X“ вже не існує“.

ЗМІНА НАЗВИ БУДАПЕШТУ

Мадярська преса почала тепер дискусію на тему зміни назви столиці Мадярщини Будапешту. „Пештер Льойд“ пригадує історичний розвиток міста і пригадує, що вже в XIII ст. за Белі повстало на правім березі Дунаю місто Буда. Пешт — на протилежнім березі був спершу маленькою місцевістю, яка не мала ніякого впливу на розвиток Буди. Щойно в другій половині XIX ст., коли залізний міст получив оба береги, назвали мадярську столицю Будапештом.

У цій часописній дискусії забрало голос багато вчених і соціольогів, які не можуть погодитись. Імовірно ціла справа скінчиться на паперовім спорі, бо міська влада не має найменшої охоти піддаватись сугестіям опінії та змінити назву.

ДВА ВЕСІЛЬНІ ПОХОДИ.

Вулицями Шанґаю переїздили недавно два весілля. Як відомо, китайці придержуються старого звичаю, який приказує, що подружжя укладають самі родини і щоб новоженці пізнавались щойно після весільного обряду, коли молода скине свій серпанок.

Два весільні походи так помішались серед товпи, що візники мусіли покинути на хвилину свої „рікші“. Щойно по кількох хвилинах оба весільні походи рушили далі.

В дома, коли обі молоді відкрили своє лице, виявилося, що візники поміняли наречених. Обі родини розмірковували довго витворену ситуацію і для ощадности рішили погодитись з долею. Автім для новоженців не мало це ніякого значіння.

Математичний ґеній.

В Льондоні живе 91-літній емеритований книговодець скарбового уряду Альфред Філіпс. Ця людина, хоч уже така стара, має ідеальну просто память та знамениту бистроту думки. Додає, віднімає, множить і ділить з памяти майже фантастичні суми. Тепер, прочуваючи близький кінець свого життя, рішив вивчити рахункового мистецтва кількох учнів. На анонс у „Дейлі Мейль“ зголосилось до нього 340 кандидатів молодих математиків, які хотіли навчитись швидко числити. З цієї великої скількости кандидатів вибрав Філіпс всього 12 учнів і їм у тихім своїм домику виясняє тайни математики. Він вірить, що перед своєю смертю матиме гідних наслідників, для яких цифри і дати будуть такою самою розривкою, як для князя Віндсору гольф.

По місяцеві — значить 20. травня відбудеться перший прилюдний іспит молодих учнів.

СПІВАК, ЯКИЙ ТОВЧЕ ШКЛЯНКИ.

Німеччина відкрила нового співака, який має незвичайно гарний баритон. Один із високих тонів цього співака має спеціяльну, дуже рідку прикмету, що від звуку тріскають на віддаль шклянки і чарки. Досі не вдавався ніодному баритонові такий експеримент, тільки один Карузо це вмів. Не йде тут про силу голосу, тільки про довжину звукової хвилі. Адже колись єрихонські мури розсипались також від звуків сурм.

—— С ——

НОВИНКИ.

— **Усі пані дають хемічно чистити і красити** плащі, сукні, костюми лише до своєї Механічної Пральні „АТА“. Контори принятя: Львів, ул. Бляхарська 21, Зелена 31, На Байках 15. 4—4

— **Весняний сезон у Черчі.** Весняний сезон у Черчі починається 5. травня. Ті, що хорують на ревматизм, гіхт, ісхіяс, злу переміну матерії, шлункові, віркові та жіночі недуги повинні користати з найдешевших цін і найдогіднішого часу лікування. Інформації: Управа Живця, Черче, п. Рогатин. 642 10-10

— **Першу весняну забаву** уладжує Карпатсько-Лещетарський Клюб дня 15. травня ц. р. в салях Народнього Дому на II. поверсі. 1—2

— **Купуємо шкірку помаранчеву** — склади „Народної Торговлі“ у Львові і фабрика „Продукція“, Павлінів 16 — тільки в чвертках і з палестинських помаранч.

— **Українська державна ідея Вячеслава Липинського.** На таку тему відбудеться відчит ред. М. Демковича Добрянського у вівторок 27. ц. м. в салі „Української Бесіди“ (вул. Рутовського 22). Початок в год. 18.30, вступ вільний.

— **Український Комітет допомоги хорим** просить з недалеким Празником Христового Воскресення складати жертви для хорих у „Доставі“, Львів, вул. Руська ч. 20, щоб українські хорі могли цього року дістати святочні дарунки. За ласкаві жертви і память за тих найбідніших Комітет складає щире Спаси-Біг.

— **Акція упорядкування доріг та осель.** У воєвідському уряді у Львові відбулася конференція повітових старостів львівського воєвідства. Обговорювано м. і. справи звязані з публичними роботами, що мають бути переведені в найширших розмірах. Воєвода Білик кладе великий натиск на упорядкування доріг і на зовнішній вигляд міських та сільських осель. Крім того обговорювано подрібно інвестиційні роботи, передбачені в урядовій програмі. Подібна конференція відбулася в Тернополі під проводом воєводи Маліцького.

— **В дні 12-го травня ц. р. не буде шкільної науки.** У звязку з другою річницею смерти марш. Пілсудського рішено, що день 12. травня ц. р. у школах буде вільний від науки. Молодь візьме тільки участь в заупокійних богослуженнях. В програму манифестацій входить теж загальна 3-мінутова мовчанка.

— **З радія.** Львівська радіостанція буде трансмітувати у вівторок 27. ц. м. в год. 12.50 відчит през. Мирона Луцького в українській мові п. н. „Освітня праця „Сільського Господаря“; тогож дня від год. 16.30 передаватиме концерт українського народнього хору ім. Лисенка під управою С. Сологуба. Хор відспіває такі пісні: 1) М. Лисенко — Туман хвилями лягає; 2) О. Кошиць — Ой, не шуми луже; 3) М. Леонтович — Дударик; 4) С. Сологуб — а) Верховино і б) Рано вранці я вставала; 5) М. Леонтович — Ой, устану я в понеділок; 6) Вязанка українських народних пісень.

— **Дністер виступив з берегів.** Із Станиславова повідомляють про вилив ріки Тисьмениці, псчасти Дністра. Вода залила поля і пасовиська на просторі 150 гектарів.

— **Вільні лікарські посади.** Бюро праці при окружній лікарській палаті у Львові повідомляє, що є вільні такі лікарські становища: 1) окружного лікаря в Печеніжині, Яблонові, Коршові, Рогатині, Малаховцях, Фриштаку і Дубні; 3) лікаря інтерніста в гарнізоновому шпиталі в Рівному; 4) лікаря кооперативи в Марковій; 5) директора шпиталю в Раві Мазовецькій і 6) директора шпиталю в Стрільні.

— **Пів міліона хорих на трахому.** На основі урядових даних стверджено, що в Польщі поверх пів міліона осіб хорі на трахому, звану також єгипетським запаленням очей. Це дуже важка недуга, що при недостаточному лічені грозить недужому сліпотою. Тому що вона поширюється епідемічно, лікарі закликають компетентні чинники до енергійної боротьби з нею.

— **Арештовано 27 провокаторів.** В Бориславі арештовано 27 осіб за підбурювання безробітних до демонстрацій. Арештованих відставлено до вязниці в Дрогобичі.

— **Самогубство з причини комунізму.** 26-літній шлюсар Кутя у Фільварках під Бродами кинув до вогнища в кузні стару ґранату, яка вибухла й тяжко його ранила. Перевезений до шпиталю він помер. Причиною самогубства було розчарування в комунізмі, якого він був великим прихильником.

— **Ліквідують комуністичні штаби.** Поліція звернула увагу на комуністів, що у Варшаві та більших містах на провінції приготовлялися до 1-травневої акції. Зліквідовано багато комуністичних штабів. У Варшаві перевели ревізію в мешканні студента університету, Володимира Прусака, жида і знайшли багато комуністичних друків і значну готівку. В партійній касі було кільканадцять тисяч зол. і 1000 долярів, які сконфісковано.

— **Краєва хроніка.** В Козовій пов. Бережани на студента університету Герша Фріда напали якісь люди і так його побили, що він незабаром помер. — В Рипнім пов. Долина застрілився секретар збірної громади, інж. Ярослав Филипчак, з туги за жінкою, що живе у Варшаві. — На дорозі з Мельна до Стрілиськ Нових бобрецького повіту три бандити напали на Соломона Сороку, побили його й забрали 40 зол. та срібний годинник. — На Якова Фердинанда з Любші жидачівського повіту напали на дорозі під Облазницею три люди, один ударив його палицею по голові, а інші два забрали йому з воза два мішки з житом. — На терені громади Конюшків Сімянівські рудецького повіту хтось украв 6 дороговказів, які знайдено біля Липин самбірського повіту. — При вул. Мницькій в Перемишлі повісився робітник, посперечавшись зі своїм хлібодавцем. — Церкву в Сасі Дом. біля Гороханни Малої рудецького повіту обікрали злодії, забравши цінні предмети. — В Козовій пов. Бережани вбили невідомі справники гімназійного абсольвента і сіоністичного діяча Герша Фріда.

— **З Польщі.** В Люблині страйкує кількасот робітників, занятих при публичних роботах. — На березі Висли під Варшавою знайшли в піску труп якогось мужчини. Біля нього лежав дамський пантофель на високім запятку. — Під селом Дуже Котліско пов. Кутно знайшли в кущах тіло молодої жінки в елегантній мужеській одежі. Є здогад, що її вбито деінде і привезено автом на місце. — В мисленицькому повіті зліквідовано шайку бандитів, що бушувала в краківському воєвідстві. Одного з них, Бенедикта Боруту застрілила поліція, тому що стріляв з револьвера.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Клопіт на старість.

Прийшов до мене в редакцію старший пан, представився і з місця почав:

— Ви, пане, спортовець?

— Бувший.

— Все одно. Але розумієтеся на спорті.

— Середно. В скоках, бігах і дужанні сяк-так, у копанім мячі також, тільки нових „офсайтів“ не розумію.

— О, бачу, що ви спец. Знаменито, чудово.

З черги запитав я:

— А ви...?...

— Надрадник.

— А ви, пане надраднику, хотілиб може управляти якийсь спорт?

— Борони Боже! — вжахнувся надрадник. — Я людина старого покрою. За моїх часів була, пане-дію, кічка і дуже-дуже у великій тайні лижви, чи — як ви тепер називаєте — совги. Я, пане мій, не тому прийшов до вас. Це так би сказати зовсім інтимна і чисто родинна справа.

— Вибачте, але я для вас чужий чоловік і не знаю, чи про такі інтимні...

— Саме ви можете дізнатись. А що це з ділянки спорту, то я передтим хотів упевнитись, чи розумієтесь на ньому.

— В такому разі слухаю!

Пан надрадник поправився на кріслі, протер окуляри і почав:

— Я вже двацять шість літ жонатий. Маю двоє дітей, дочку і сина, нічого собі діти, вчаться добре і загалом удалися. Жінка моя (з Лисиновських зпід Городенки!) господиня і мама — якої пошукати. Жили ми ввесь час тихо та згідливо, що аж сусіди завидували. І тепер не можу нарікати — все в порядку, але маю деякий клопіт...

— З панею?!

— Властиво так, а властиво ні. Тут річ у спорті. Бачите, моя жінка почала від року їздити на лещетах.

— Дуже гарно. Маємо К. Л. К., нехай пані впишеться, є чудовий захист у Славську.

— Говоріть своє. Мені не про те йде. Мені йде про жену, яко таку, про маму дітям.

— Алеж пане надраднику! Звідки такі чорні думки? Адже спорт не відбирає мужам жен, а дітям матерей!

— Кажете не відбирає. А ось читаю в чеських газетах: чеська спортсменка Ковбкова перейшла на хлопця. Ковбкова! — видно по закінченні назвища, що то вже замужна. А нараз — що?! Кажіть самі!? Думав я випадок, припадок, вибрик природи, але ні! Вчора читаю про якусь панну Сменткувну, що одної днини стала паном Сментком. Пане мій, бійтеся Бога! До чого той спорт допровадить! А зрештою — про мене, нехай собі переходять і на птахів. Але я тут заінтересований. Моя жена так пристрасно вчиться лещет, що навіть у літі якусь „суху заправу“ робить...

— Пане раднику, нема страху. Не перечу, щось у тім є правди, але не так страшно, як ви думаєте.

— Не штука вам говорити... Ви жонаті?

— Так.

— А ваша жінка спортменка?

— Ні!

— Ге, мудрагель. Тому можете про це спокійно медитувати. Але я, мій пане, не можу. Тут іде про жінку і матір. Уявіть собі, що одного дня, борони нас Господи, станеться нещастя. Що тоді? Діти тратять матір, я жінку, а бідна жінка стає над пропастю. Уявіть собі трагедію почувань і наших і її... А положення? Не знати, що робити!... Отже я прийшов запитатися вас, чи справді спорт так... так... скажім — так дивно впливає на жінок?

Що я мав відповісти? Що не впливає?.. А Ковбкова, а Сменткувна!?... Врешті прийшла мені спасенна думка:

— Ваша пані їздить на лещетах, так? Пане надраднику. Лещетами їздиться в той спосіб, як чиститься підлогу на щітках. Колиб цей спорт мав якийсь вплив на зміну полу, то всі наші служниці давно поставалиб парубками.

— Рація! — скрикнув на радощах надрадник. — А я й не подумав. Дуже вам дякую.

Стиснув кріпко мою руку і пішов веселим кроком до дверей.

Галактіон Чіпка.

Зі судової салі.

СЛУЖНИЦЯ — ПИСЬМЕННИЦЕЮ.

Перед судом присяглих у Львові відбулась у пятницю 23. ц. м. розправа проти 26-тилітньої Марії Жуківної з Межиріча пов. Біла на Підляшшу. Прокуратор притягнув її до відповідальности за злочин державної зради по думці ст. 97. § 1. к. з. (приналежність до КПЗУ). Акт обвинувачення каже, що у травні 1936 р. підс. М. Жуківна — як довідалась поліція — приїхала з Варшави до Львова і замешкала в Андрія Волощука при вул. Личаківській ч. 106. Опісля виїхала до Брухович як служниця до Станислави Ковалевської. Дня 8. серпня 1936 р. Ковалевська повідомила поліцію, що її служниця Жуківна десь пропала. Поліція оглянула речі, що їх залишила Жуківна в Ковалевської і найшла ріжні записки та комуністичні реферати. Далі поліція устійнила, що Жуківна стрічалась з визначними членами комуністичної партії, між іншими з письменником Андрієм Гаврилюком, який сидить у Березі Картуській за комунізм. Підс. Жуківна заперечила вину. Признались, що деякі рукописи є її власні, бо у вільних хвилинах пробувала пера.

Судді присяглі заперечили вину підс. Жуківної 6-ма голосами і на основі такого вердикту трибунал увільнив підс. Жуківну від вини і кари.

До Впов. Передплатників

Складанки П. К. О.

розсилаємо з нинішнім числом, якими просимо надсилати передплату на травень 1937 р.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

З кіна.

Кіно „Касіно“: „Сузі“.

Молода, гарна льондонська кабаретова акторка Сузі (Джін Гарльов) не може найти праці, зате находить молодця, залюбленого в ній (Франшо Тон) та... небуденну пригоду. У день їхнього вінчання, незнайома жінка стріляє до новоженця, а Сузі, проти якої звертаються усі докази вбивства, втікає до Парижа. Тут, підчас світової війни, находить вона „справжню любов“ в особі знаменитого летуна (Гері Грант) і вважаючи себе вільною, виходить за нього заміж. Дуже зручно переведена інтрига, показує нам знову таємничу жінку, яка є шпигуном і цим разом закинула свої тенети на славного летуна. Виринає і перший чоловік Сузі, тепер також летун і спільно з нею відкриває таємницю незнайомої, яка колись робила атентат і на нього. Чудовими сценами повітряної боротьби кінчиться ця цікава фільма, в якій троє добрих артистів творить разом з Люїсом Стоном знаменитий ансамбль.

Останні вісти.

НОМІНАЦІЯ ВІЦЕМІН. СПРАВЕДЛИВОСТИ.

Президент Мосціцький іменував проф. університету ім. Ст. Баторого у Вильні Адама Хелмонського віцеміністром справедливости.

УСПІШНИЙ НАСТУП ПОВСТАНЦІВ.

Кореспондент Аваса повідомляє, що переможний похід військ ген. Франка тривав учора до пізна. В суботу рано національні війська наступали дальше долиною Арамайона. Вчора дійшли національні війська на 1 км. перед Ельоріо і заняли кілька горбів біля міста. Полонені оповідають, що ціле місто евакуоване. Ситуація червоних дуже важка та ледви чи довго зможуть вони ставити довший опір на лінії від горбів Енхорта до океану. Також нац. літаки — як подає комунікат червоних — бомбардували сильно позиції червоних.

—o—

Спорт.

ПРОГРАМА НЕДІЛЬНИХ ЗМАГАНЬ.

Грище Сокола-Батька, год. 11. передпол. УРСК — Дніпро (Вишивки). Мист. УСС.

Грище Сокола-Батька: год. 2.15 попол. товариські змагання: **Україна І Б — Ґрафіка.**

Грище Погоні: год. 4.15 попол., змагання за мистецтво Окружної Ліги: **Україна — Корона (Самбір).**

Грище Р. К. С. год. 9. рано, змагання за мистецтво А-кляси: **Україна ІІ. — Р. К. С. ІІ;**

тамже: год. 11. передпол. **Р. К. С. — Ресовія.**

Грище Т. З. Р., год. 11. тов. змагання **Зоря — Святогор.**

Грище при вул. Клепарівській, год. 1. пополудні. товар. змагання: **Степ — Ґоль.**

Театри.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

ТУРКА н. СТР.:

25. 4. Премієра. „Трафіка пані генеральової" — комедія Буш-Фекете.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича

БОРИНІВ:

25. IV. Шаріка.
26. IV. Шалапук.
27. IV. Довбуш (Чорногора в огні).

Великий Театр:

Неділя, 25. IV. год. 3.30 попол. „Мадам Сан Жен". Год. 7.30 веч. „Професія пані Воррен".

Понеділок 26. IV. год. 7.30 веч. „Професія пані Воррен".

Вівторок 27. IV. год. 7.30 веч. Премієра! „Подвійна бухгальтерія". Гостинні виступи Адольфа Димші.

КІНА.

АПОЛЬО: „Дипльоматична жінка".
АТЛЯНТИК: „Кров на морі" з Мозжухіном і Гарі Бавром.
ВАНДА: „Урочний світ", „Тайни воєнної маринарки".
ГРАЖИНА: „Марія Башкірцев".
ЕВРОПА: „Теодора робить карієру".
КАСІНО: „Сузі".
КОПЕРНИК: „Шлях до слави" з Фр. Марчом.
МАРУСЕНЬКА: „Шлях до слави" з Фр. Марчом.
МЕТРО: „Втеча", „Золото".
МІРАЖ: „Чорний орел".
МУЗА: „Ромео та Джуліета".
ПАЛЯС: „Клюб жінок".
ПАН: „Відень, місто моїх мрій".
ПАКС: „Авдієнція в Ішлі" з Мартою Егерт.
РАЙ: „Ада, це не лицюєї!"
СВІТ: „Сеньорита в масці" та „Клеопатра".
СТИЛЕВЕ: „Обвинувачена" і ревія.
ТОН: „Непереможний Біл" із Гейрі Купером.
УТІХА: „Залога" та ревія.
ХИМЕРА: „Москва-Шангай" з Полею Негрі.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5.)
„Балі".

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Неділя, 25. квітня 1937.

БЕРЛІН (357) 10.30, 12.00 Музика, 19.00 Камер. музика, 20.00, 21.00 Весела китиця мельодій, БІЛГОРОД (437) 16.50, 19.00 Камер. музика, 19.50, 20.00 Пісні й арії, 20.30, 21.00 Веселий вечір, БУДАПЕШТ (550) 12.30 Оп. орх., 16.45 Скрипка, форт., 18.00 Сольо на гітарі, 18.45, 19.00 Циг. музика, ВІДЕНЬ (507) 11.45, 12.00 IX. Симфонія Бетовена, 15.40 Форт. квартет ес-дур Двожака, 17.30, 18.00 Розр. концерт, 20.00 Баляди, 20.05, 21.00 Нар. драма, 22.30 Танк. музика, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 9.00 Беззурний поранок, орх., сол., 10.45 Шубертові пісні, 12.15 Оп. орх., 14.00 Для дітей, 20.30 21.00 „Тит" оп. Моцарта, КОШИЦІ (259) 10.25 Словацькі нар. пісні, 12.20 Концерт, 16.35 Пісні, 17.10 Циг. музика, 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.05, 18.00 „Вольо лібрато" оп. Цуколі, 19.50 Сценки, 21.00, 22.00 „Бако ін Тоскана" оп. Рен. Броджі, МІНХЕН (405) 9.30 Соната ц-моль Бетовена, 12.00 Військ. орх., 13.00 Концерт орх., 15.05 Фрагм. із смичк. квартетів Бетовена, Бородіна, Двожака Моцарта, 19.20 Веч. концерт, ПРАГА (470) 11.15 Бахові твори, 17.50 Вок. інстр. концерт, РАДІО ПАРІ (1648) 12.20 Релігійна музика, 13.15, 15.00, 20.15 Спів. ресітель 14.00 Для дітей. 15.15 Концерт рос. хору, 15.45 Вок. концерт, 16.00 „Буборуш" гум. сценка Куртліна, 17.00, 18.00 „Синя птичка" авд. Метерлінка з муз. А. Вольфа, 19.00 Сценка, 20.30, 21.00 22.00 Театр Уяви, РИМ (421) 17.05, 18.00 „Ля філія ді Єфе" орат. Дж. Карісімі на сол. голоси й орх., 19.50 Сценки, 20.40, 22.20 Розр. музика, 21.00 Солісти, ШТУТГАРТ (523) 20.00, 21.00 „Дер Вільдшіц" оп. Льорцінга.

Понеділок, 26. квітня 1937.

БЕРЛІН (357) 14.15 Розр. музика, 17.00 Шубертові пісні, Гезель бас, 19.15 Соната ц-дур Вебера у вик. І. Штравса, БІЛГОРОД (437) 18.00 Орх. концерт, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, БРАТИСЛАВА (259) 17.10 Для дітей, 17.40 Пісоньки, 19.25 Словацькі нар. пісні, БУДАПЕШТ (550) 13.30 Військ. орх., 18.30 Форт. ресітль, 19.40 Спів, 20.30, 21.00 Циг. муз., 21.50, 20.00 Оп. орх., ВІДЕНЬ (507) 17.25 Пісні й арії, Герц сопр., 17.45 Форт., 20.00 Орх. концерт, 22.30 Соната на віол. і форт. Р. Штравса, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 14.00, 16.00 Музика, 20.10 Форт. квартет г-моль Брамса, 21.00 Розр. концерт, 22.30 Нічна музика, КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (369) 17.15 Танк. музика, 19.00, 20.45 Розр. музика, 21.00 Вокально-інстр. концерт, 22.10 Камер. музика, МІНХЕН (405) 8.30, 9.00 Веселі мельодії, 12.00 Розр. концерт, 15.00 Для дітей, 16.30 Сопран і форт., 19.15 Пісні та баляди Уляндa співані й рецитовані, 20.10, 21.00 Вечір танку, ПРАГА (470) 12.35 Сальон. квартет, 16.10 Легка музика, 19.25, 19.55, 20.00 Концерт військ. орх., 21.00 Концерт орх., скрипка, 22.20 Скрипковий ресітель, РАДІО ПАРІ (1648) 13.15, 15.00, 18.45, 19.45 Спів, 15.15 Віольончеля, 15.30 Виклад із університету, 17.45 Вок. концерт, 18.30 Форт., 26.15 Скрипка, 20.30, 21.00, 21.30, 22.00 „Ля віта бреве" оп. Де Фаля, РИМ (421) 17.15, 20.40 Розр. музика, 17.55 Рецитації.

Вівторок, 27. квітня 1937.

БЕРЛІН (357) 16.30 Весела забава, сопран, бас, 19.15 Нар. пісні, 20.10 Симф. музика на дуті інстр., 21.00 Розр. концерт, орх., сопран, БІЛГОРОД (437) 18.30 Спів, БРАТИСЛАВА (259) 18.10 Спів, БУДАПЕШТ (550) 13.30 Циг. музика, 17.00 Сальон. музика, 18.40 Спів, 21.00 Танк. музика, ВІДЕНЬ (507) 12.00 Орх. концерт, 15.15 Для дітей, хор, 17.25 Спів, Дрост сопран, 17.45 Форт., 21.15 Концерт військ. орх., 22.20 Форт. ресітель Стеллі Ванг, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР (1571) 1.00, 16.00 Музика, 18.00 Китиця гірних мельодій у вик. камер. хору, 20.10, 21.00 Давні й нові танки, орх., КОШИЦІ (259) 18.00 Для Закарпаття, МІЛЯНО (69) 17.15 Камер. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00, 23.00 „Люіза Мілер" оп. Вердія, МІНХЕН (405) 8.30, 9.00 Музика, 13.15 Розр. концерт, 15.00 Для дітей, 16.50 Солісти, ПРАГА (470) 17.10 Для дітей, 17.30, 18.20 Солісти, 20.05, 21.00 Симф. концерт, 22.35 Смичк. квартет, РАДІОПАРІ (1648) 12.00 Розривкова музика, 13.15, 17.45, 18.45, 20.15, 20.45 Спів, 17.30, 18.30, 20.30 Фортепіян, РИМ (421) 17.15 Танкова музика, 20.40 Розр. музика, 21.00 Комедія Пірандели, 22.15 Віденські вальси.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Неділя, 25. квітня 1937.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Для села: Хліборобська газетка, Музика з гр. пл., Актуальна хліборобська гутірка, 8.21 Музика з гр. пл., 8.27 Союзи передових господарств, 8.42 Єрнефайль: Прелюдія, гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 9.00 Концерт орх., 9.45 Відпуст на св. Войтіха в Гнєзні; музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Симфонічний поранок, орх., скрипка, 13.00 Золотничі мистецькі емалії, 14.00 Серед веселої скавтівської громади, 14.30 Нар. капеля, 15.05 „Шайне катеринка" наївні образки на шклі, В. Поля, 15.30 Для села: Ліс у нар. господарстві; Засів, словно-муз. авд., Огляд ринків рільних продуктів, 16.20 Оперткове попурі, гр. пл., 16.45 Театр Уяви: „Баль, що не відбувся" Я. Майснера, 17.15 Підвечірок при мікрофоні, мала орх., пісоньки, гітара, рецитації, 18.10 Актуальна гутірка, 19.15 Мельодії у транскрипції Г. Мутона, сальон. орх., форт., 19.20 Концерт солістів, гр. пл., спів, гр. пл., 19.45 Літературні хвилини: „Віднайдений усміх" С. Богданської, 20.00 Пісні Шуберта (з „Гарної мельнички"), Фінклер бас, форт., 20.20, 20.32 Спортові вістки, 20.40 Політичний огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 „Авантура на Олімпі" вес. авд. Софії Навроцької, з муз. Ерліна, 21.30 Форт. ресітель Ярошевич-Гуляніцької, 22.00 Данів хор, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

Понеділок, 26. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Для шкіл: Як птахи вють гнізда, Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Розр. концерт у вик. сальон. тріа, 12.30 Від варстату до варстату, 12.50 Полудневий денник, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Легка музика у вик. симф. орх., гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 З опер Вердія, гр. пл., 15.55 Суспільна гутірка, 16.00 Програма на завтра, 16.05 Ліст: Мадярська рапсодія ф-дур, гр. пл., 16.15 Як повстали та що значать назвиска, 16.30 Вокальні терцети, 17.00 Промислові ліцеї, 17.15 Л. Марчевський; фрагм. з муз. ілюстрацій „Листопадової ночі" Виспянського, „Синього птаха" Метерлінка та „Несломного князя" Кальдерона у вик. малої орх., 17.50 Крокіс і овамок, 18.00 Актуальна гутірка, 18.00, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Пісні у вик. Марії Левіцької сопр., у супр. форт., 18.40 Як користуватися лік. поміччю сусп. обезпечальні, 18.50 На ярмарок, гутірка, 19.30 Маринарка грає, 20.05 Форт., 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 „Лавровий листок" старосвітський курант з муз. Монюшка та Судзінського, 21.30 Старообрядівці, хор, 22.00 Концерт орхестри, три фортепіяни; у перерві в год. 22.55 Ост. вістки, 23.00 Танкова музика з гр. плит.

Вівторок, 27. квітня 1937.

6.30 Ранішня авдиція, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Казка про три сестрички, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Сальонова орхестра, 12.40 Полудневий денник, **12.50 Освітня праця „Сільського Господаря" гутірка, виг. през. Мирон Луцький**, 14.30 Концерт бажань, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Жорж Булянже грає, гр. пл., 15.30 Львівські біжучі вістки, 15.35 Пісеньки у вик. Шмідта, гр. пл., 15.50 Оповідання для дітей: „Як повстала рисункова казка Мікі Маус", 16.00 Програма на завтра, 16.05 Люіджі Керубіні: „Анакреон", увертюра, гр. пл., 16.15 Скринька ПКО, **16.30 Концерт Хору ім. Лисенка під дир. С. Сологуба**, 17.00 „Будні пп. Ковальських" говорена повість, 17.15 Концерт солістів, форт., спів, 17.50 „Присмирник" монольог, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10, 18.15 Спортові вістки, 18.20 Ґріґ, з гр. пл., 18.35 „Як треба читати" літер. нарис, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Традиціоналізм і революціоналізм, 19.20 Орх. концерт, 20.00 Муз. гутірка, 20.15 Симф. концерт, орх., хор; у перерві коло год. 21.15 Вечірній денник, Актуальна гутірка, 22.30 Повістяр і фабрикант повістей, 22.45 З Абрагамових оперет, гр. пл.; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89·33, 88·90, Доляри американські 5.28·00, 5.25·50, доляри канад. 5.28·00—5.25·50, Фльорени гол. 289·87—288·15, Франки фр. 23·49—23·35, Франки швайцарські 121·20—120·40, Фунти англ. 26·15—25·99, Гульдени данц. 100·20—99·80. Корони ч. 16·40—15·80. Кор. дан. 116·74—115·90, Кор. норв. 131·38—130·40, Корони шв. 134·68—133·70, Ліри італ. 24·30 — 23·50, Марки фін. 11·36—11·00, Марки нім. 124·00—121·00, Шил. австр. 97·50—96·50. Марки нім. срібні 129, 126.

Акції.

Банк Польський 100·25, Банк Торг. 45·00, Цукор 30·50, Ліпьпоп 13·35, 13·30, Островець 28·50, 28·00, Стараховичі 32·75, 32·90, Габербуш 36·00.

Тенденція дещо слабша.

Папери.

3 поз. інвест. 1 ем. 65·50, серія ненот. 2. ем. 64·50, серія ненот., 5 конверс. 59·00, 59·50, 6 дол. 54·50, купон 6·77, 7 стабіл. 165·00, купон 3·9, 4 проц. поз. консол. 55·50, 55·25, 54·00, 54·25, 54·00, три ост. дрібні, 53·75, 53·8, 53·75, три ост. др.

Тенденція слабша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 24. квітня н. р. кооперативам платив за льоко Львів:

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	2.95 зол.
1 кг. масла десеров. бочкове та експ. включно з опакув.	3.00 „
молоко від 22. IV. н. р.	0.18—0.19 „
копа яєць	2.60 „

Тенденція на масло, молоко та яйця сильна.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 24. IV. н. р. платив своїм достанцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомясарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички І. кл., добре умясені, повногруді товсті	1.45 зол.
Кури молоді І. кл. товсті без вапняку на ногах від 1.80 кг. вгору	1.10 „

Слабших сортів від вище поданих не приймає.

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ФІРМА „КЕРАМІКА", Львів, Галицька 5 шукає заступників до продажі порцеляни з українськими взорами. 711 2-3

ГОСПОДИНЯ на село, до дому самітного священника потрібна зараз на скромних умовинах. Зголош. до „Діла" під „Господиня на село". 725 1-1

МЕШКАННЯ

ЕМЕРИТ шукає кімнати і кухні з передпокоєм від господаря. Зголошення вул. Голомба ч. 10. І. пов. Чабан. 712 1-3

КУПНО - ПРОДАЖА

ВІЛЛЯ з повним комфортом, госп. будинками, садом і полем, усього коло 2 морги на продаж у Дрогобичі. Інформ. Львів, Коперника 32. II. поверх у Степа. на Добрянського. 734 1—2

ТРІЮМФ світової слави, машини до писання бюрові і валізкові продає Міхальський, Львів, Фредри 7. 618 4-6

МОТОЦИКЛІ TWN найновіші моделі на рік 1937 продає Міхальський, Львів, Фредри 7, тел. 207-43. На проспект долучити марку. 618 3—6

ЛЯМПА з двома полумінними ніклова — 6.—, **жарівки** від 5 ват. до 25 ват. — 0.70, голосник детекторовий — 5.—. **„Централя жарівок"**, Львів, Ринок 21. 741 1-3

РІЖНІ

ЛІКАР-ДЕНТИСТ Пасс — Сапіги вісімдесятьсім. Лябораторія зубів штучних, ціни знижені. 736

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові, черевні, ниркові, проти усування матиці з гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 2946 46-100

ОБУВУ на свята найдешевше поручає фірма „КРАХА" власник Й. Штрассер, Галицька 15 (в подвірю). **ДЕШЕВО БО В ПОДВІРЮ.** 662 8—10

БОН-ТОН вимагає чистої гардероби і комірців із пральні Кульчицького, Личаківська 117. 637 8—?

МОТОРОВЕР N S U Quick 98 цм. двотактовий, двобіговий, вільний від податку і їзди — поручає Автоспорт, Львів, Словацького 2. Проспект за надісланням почт. марки. 722 2-1?

РОЗПИЛЯЧІ до кольонських вод направляє фірма „ТЕНЧА". Львів, Райгана 2. тел. 225-27. 142 1—10

МАГАЗИН жіночої конфекції Адольф Барт Галицька 10, II. п. ЛЬВІВ — поручає **НОВИНИ** в плащах, костюмах і сукнях

НЕ МАРНУЯ ЧАСУ ТА ЗДОРОВЛЯ при закупні споживчих товарів при вулиці Сербській. Зайди тільки до солідної фірми „Іра" — І. Ковалів, при вулиці Козаковського ч. 7 або зателефонуй ч. 277-92, а дістанеш добрий і дешевий товар та будеш мати веселі свята. 705 3—5

ПЕРЕРІБКИ КОВДЕР 3.— у ДУБСА Сикстуська 6. 575 7-10

АБАЖУРИ новочасні. Пілсудського 6 Тел. 255-33. 661 3—5

КОВДРИ — свежа вовна, постіль. Варівня ВАНК, пл. Марійська 6. 508 9-10

ФОРНІРИ І ДИКТИ, спеціяльність: форніри екзотичні **Брати Гельберг — Львів**, Паненська 19, тел. 243-91. 627 5—5

НАЙЛІПШІ СТУДЕНТСЬКІ ШАПКИ поручає християнська варівня Яна Вітмана, Львів, Трибунальська 1. 650 4—5

НАПРАВА вічних пер „Препшн'я" тепер Шайнохи 1 і Рутовського 12. 638 6-10

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

Лікар „Народної Лічниці". Б. секундар Загального шпиталя. Спеціяліст внутрішніх недуг

Д-р Василь Кашубинський

ординує від 10—11 і 5—6 попол.
ЛЬВІВ, ГРУНВАЛЬДСЬКА 11 А.
691 Тел. 283-47. 2—3

Спеціяліст венеричних та шкірних недуг і лікарської косметики

Д-р ФІШЕР

б. довголітній лікар асистент дерматольог. клінік у Берліні, Відні та Празі переніссся і ординує тепер від 9—1 і 3—7
ЛЬВІВ, ВУЛ. КІЛІНСЬКОГО 3. навпр. Віденської кавярні
Тел. 251-68. Сепаратові жадальні

ОГОЛОШЕННЯ.

Не стидайся! як маєш пропуклину!!!
Підь до найстаршого на світі Заведення Спеціяльних Бандажів пропуклинових і черевних
М. Фрайліха, Львів, Городецька 35. Там не ризикуєш свої гроша, як не відповідає Тобі бандаж, дістанеш зараз назад гроші

Непромакальні плахти **І. КОНРАД**
Львів, ул. Гетьманська 22, тел. 249-83

ДІМ ДИТЯЧОЇ КОНФЕКЦІЇ
„Рай Дитини"
І. ГІСС
Львів, вул. Рутовського ч. 1. (Дім Шпрехера).
Поручає дитячі вбрання, плащики для хлопців і дівчат та для студентів і студенток. Замовлення виконуємо в 24 год.
Ціни низькі конкуренційні.

На городи
всілякі штучні навози, лико, рафію, городові масти, карболінеу, фарби, лакери, покости,
всі купують найдешевше у
Яна Судгофа
у Львові, Ринок ч. 38,
(давніше Гібнер)
Цінники даром. — Тел. 266-64. 1-2

Жалюзії склепові всіх родів
також **МЕТАЛЕВІ МЕБЛІ**
поручає Фабрика „FABROL" **Львів, вул. Б. Гольдмана 3.** тел. 206-29
Ціни конкуренційні. Цінники на бажання.

Кравецький Сальон
М. Горбачинський і Син
Академічна 3. — Тел. 215-91
пригадує своїм П. Т. Клієнтам, що найвища пора подумати за літній сезон. — На складі найліпші матеріяли краєві та закордонні. Ціни доступні.

Моє поважання! як маєшся Директор Орест? що за гарне вбрання носиш, чистий „Англік", а де ти його купив? Що! Ти ще не знаєш, в одинокому укр. склепі **„МАНУФАКТУРА"** у Львові при пл. Капітульній ч. 3 і дешево.

Сензація Львова!!!

Галицький Маґазин Новин

Львів, Галицька 15

ДАЄ ЯК ПРЕМІЇ:

ЗАДУРНО КУПЕЛЕВИЙ РУЧНИК при закупі від зол. 30·—
ЗАДУРНО ПІВ ТУЗИНА ХУСТИНОК при закупі від зол. 40·—
ЗАДУРНО СТОЛОВИЙ ОБРУС при закупі від зол. 50·—
ЗАДУРНО БІЛЕТИ без жадної доплати при закупі від зол. 20·—

до КІН: Паляс, Атлянтік і Аполльо на місця резервові або бальконі від зол. 5·— знижкові білети до цих кін.

Повідомляємо, що дістали ми величезний транспорт найновіших вовняних матеріялів на сукні, костюми і плащі, які поручаємо по цінах ДУЖЕ НИЗЬКИХ.

УВАГА! ПОВІДОМЛЯЄМО, що ДЕШЕВА ПРОДАЖА БІЛИХ ТОВАРІВ продовжена З ДАЛЬШОЮ ЗНИЖКОЮ ЦІН.
Приймаємо чеки Централі Обороту Товарового.

МАТЕРІ!

Тямте, що кожна українська мати купує ВСЮ ДИТЯЧУ КОНФЕКЦІЮ ПО ФАБРИЧНИХ ЦІНАХ тільки в варібні „СТРІЙ"
ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА ч. 30.
Цим сповните своє гасло! 673 2-5

ХТО?!

хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсоліднійшій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 1, Філія КОПЕРНИКА 18а
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла" дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

Дротяні вклади до ліжок та задіяні ліжка ріжних систем продає по найнижчих цінах фабрика фірми
ФРЕНКЕЛЬ І ЛІДЕР
Львів, Легіонів 25 в подвірю. Тел. 286-38.

Блощиці нищить радикально
СВІЧКА С-ҐАЗ
„САНОС", Львів, Кл. Танської 3
Всюди можна дістати інформації безплатно.

Іван Дропа
Інструктор Англійського крою, Автор підручника крою
МУЖЕСЬКИЙ КРАВЕЦЬ
Львів, Ринок 19. II. пов.
Виконує першорядні мужеські одяги на підставі найновіших фасонів по безконкуренційних цінах. 12-13

ВЕСНА
і нове вбрання йдуть у парі! Нові взори та десені — постійно на складі.
На бажання висилаємо даром зразки товарів.
Висилковий Дім
Е. Ф. БОРИС
Перемишль
пч. скр. 185.

Цукорня „БЖІЛКА"
Ринок ч. 27
поручає 1—2
всякі вироби святочні в найліпшім ґатунку.

ЕКО
добірні батерії
виробу одинокої української фабрики батерій Е К О у Львові — вул. Городецька 58. — Тел. 219-26.

Незрівнаний в якості пудер і крем
ЯПОНСЬКИЙ БІЛИЙ БОЗ
завдяки якому стає шкіра
ОКСАМИТНО-МАТОВА.
Ціна коробки з пушком зол. 1.25.
2910 5—5

„ЕЛЯ" торгівля кишок і різницького приладдя
Львів, ул. Різницька ч. 3.—Телефон ч. 106-50.
поручає: **ПРИРОДНІ І ШТУЧНІ КИШКИ** краєві і закордонні в найкращих ґатунках та штучні кишки марки „U-DARM".
Крім цього: консерові соли, фальки (деревляні шпильки), барвники, різницькі непромакальні фартухи, варстатові кльоці, крейди до значення череди і т. п. — Гуртові ціни. — Заступників на провінцію шукаємо.
588 5—5

ҐАЛЬВАНІЯ
лямпи
ціни фабричні
Львів, Жулінського 11 а.
7—9

НІЩО ДИВНОГО
що всі радо купують всіляке білля мужеське, жіноче, дитяче і постелеве безпосередньо у фабриці
Пав, Львів, Сикстуська 1
Бо величезний вибір і знамениті ґатунки.
Ціни низькі і постійні.

НА СВЯТА 9—10 купуйте тільки муштарду з фабрики **МІКА**
Львів, Городецька 21. Тел. 193-50

Перша Українська Швальня
„ЕМКА" 21—25
Львів, Личаківська 14. I. п.
Готове мужеське білля з добірних матеріялів у великому виборі.
Замовлення з власних і добраних у робітні матеріялів виконується скоро і солідно. Конкуренційні ціни.

„ҐАЛЯНТЕРІЯ"
В. Дучинський
Перемишль
Казимирівська 26
Єдине джерело наймодніших та тривалих ґалянтерійних — товарів —

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.